

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

11.02.2021 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[В. Банкеръ](#)

✓ Бизнесът скочи срещу отлагането на принципа "замърсителят плаща"

Асоциацията на работодателските организации предупреди за поредно отлагане на определянето на такса битови отпадъци (ТБО) на основата на количествата генерирани отпадъци.

По-конкретно, в писмо до председателката на бюджетната комисия Менда Стоянова работодателите възразяват срещу предложенията на Националното сдружение на общините, които искат отлагане на прилагането на новата основа за определяне на таксата "с недопустим и нерелевантен претекст – забавяне на преброяването на населението."

Както **"Банкеръ" съобщи**, депутатката от ГЕРБ Менда Стоянова предлага мовият начин за определяне на такса битови отпадъци да влезе в сила през втората година, следваща обявяването на резултатите от преброяването на населението. Текстовете са внесени между първо и второ четене на поредните промени в Закона за мерките и действията при извънредно положение.

"Принципът „замърсителят плаща“ беше приет в ЗМДТ в края на 2017 г. Оттогава до днес практическото му прилагане беше отлагано неколкостранно. Обсъжданото сега предложение на НСОРБ е за поредно отлагане, макар и с видоизменени мотиви. Очевидно е, че отлаганията са само средство за отмяна на справедливостта, прозрачността и контрола при събирането на ТБО", посочват в писмото си АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ.

Работодателските организации подчертават, че отлаганията са само средство за отмяна на справедливостта, прозрачността и контрола при събирането на таксата.

Бизнесът категорично се противопоставя "на манипулативното твърдение от страна на НСОРБ, че новата формула драстично ще завиши таксата на голяма част от домакинствата за сметка на бизнеса, който в момента поема основната тежест на плащанията".

"С въвеждането на принципа „замърсителят плаща“ всички физически и юридически лица ще бъдат стимулирани да събират разделно отпадъците, а това ще намали както количеството, така и дължимия размер на таксата за битови отпадъци", се казва още в писмото им до шефката на бюджетната комисия.

Настояването на Асоциацията на работодателските организации е да бъдат отклонени решително всички опити за отлагане.

[Novini.bg](#)

✓ АОБР с писмо до Менда Стоянова заради определянето на такса "битови отпадъци"

Асоциацията на организациите на българските работодатели /АОБР/ категорично възразява срещу предложенията на Националното сдружение на общините в Република България /НСОРБ/ за поредно отлагане на прилагането на новата основа за определяне на такса "битови отпадъци" /ТБО/, като се използва според организацията недопустим и нерелевантен претекст - забавяне на преброяването на населението.

Това е записано в позиция на Асоциацията, адресирана до председателя на Комисията по бюджет и финанси Менда Стоянова, съобщиха от АОБР.

От Асоциацията се противопоставят и на манипулативното според организацията твърдение от страна на НСОРБ, "че новата формула драстично ще завиши таксата на голяма част от домакинствата за сметка на бизнеса, който в момента поема основната тежест на плащанията".

С въвеждането на принципа "замърсителят плаща" всички физически и юридически лица ще бъдат стимулирани да събират разделно отпадъците, а това ще намали както количеството, така и дължимия размер на таксата за битови отпадъци, смятат от АОБР.

От организацията настояват промяната на базата на определяне на таксата да бъде приложена в срока, определен от Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/ и да бъдат отклонени всички опити за отлагане. Принципът "замърсителят плаща" беше приет в ЗМДТ в края на 2017 г.

Според АОБР дори и да беше проведено в срок преброяването на населението, резултатите от него биха могли да бъдат ползвани не по-рано от 12 месеца след приключването му, след средата на 2022 г. За жилищния фонд като предмет на

наблюдение при преброяването, според АОБР тази информация няма практическо приложение за анализа и процедурата за определяне на ТБО.

От АОБР напомнят, че актуалните данни от регистрацията на лицата по постоянен и настоящ адрес под контрола на кметовете на общини и органите на МВР се отразяват в регистрите на населението и са достъпни за администрацията.

Капитал

✓ По-справедливата такса смет отново се отлага. За 2024 г.

До 90 дни от неплатения отпуск да се признават за трудов стаж през 2021 г., предлагат депутати от ГЕРБ

Новият по-справедлив начин на изчисляване на такса смет на принципа "замърсителят плаща" вероятно ще се отложи за пореден път, и то с поне две години. По закон той трябваше да започне да се прилага от догодина, след като са ясни резултатите от преброяването на населението. То беше предвидено за началото на 2021 г., но заради епидемията се отмести за есента, което пък даде повод на Националното сдружение на общините да поиска поредно отлагане на срока за въвеждане на новата формула.

Властта се е вслушала в доводите им и сега председателят на бюджетната комисия към парламента Менда Стоянова (ГЕРБ) предлага промяна в Закона за местните данъци и такси, според която новият начин на изчисляване новата такса смет да влезе в сила "през втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението". Т.е. не по-рано от 2024 г.

Мотивът с преброяването и в миналото, и сега е спорен, тъй като общините имат информация за живеещите постоянно или временно на адреси. По-скоро управляващите се колебаят от промяната, която може да натовари финансово някои избиратели. И удобно отместват срока за след местните избори през 2023 г.

Типично в свой стил промените се правят бързо, през друг закон и без обсъждане. Текстове са внесени между първо и второ четене на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и предстои да се гледат в комисия в четвъртък.

Пак на второ четене депутати от ГЕРБ предлагат удължаване на броя дни от 60 на 90, в които неплатеният отпуск ще се признава за трудов стаж.

Бизнесът логично е против

Това ще е поредното отлагане на новата формула на такса смет, след като беше приета през 2017 г. Сега плащането е вързано с данъчната оценка на имота, а новият начин предвижда цената за събиране и извозване на битови отпадъци да зависи от генерираното количество, и ще се смята на база брой живеещи в апартамент. Проблемът е, че макар че е по-справедлив и се приема по настояване на ЕК, новият начин на изчисляване на такса "смет" ще доведе до увеличение на разходите за много домакинства, което е и една причина въвеждането му да се бави с един или друг аргумент с години. А за фирмите плащането вероятно ще падне.

Логично бизнесът се обяви против новото забавяне. Асоциацията на организациите на българските работодатели (която обединява БСК, КРИБ, АИКБ и БТПП) разпространи позиция, с която настоява промяната на базата на определяне на таксата да бъде приложена до сегашния срок - 2022 г. "и да бъдат отклонени решително всички опити за отлагане". Според тях данните от преброяването на населението не са нужни за прилагането на новата такса смет. "Актуалните данни от регистрацията на лицата по постоянен и настоящ адрес под контрола на кметовете на общини и органите на МВР се отразяват в регистрите на населението и са достъпни за администрацията. Още повече че предвид предстоящите парламентарни избори тези регистри следваше да са актуализирани и надеждни", посочват от АОБР.

В. Дума

✓ Бизнесът против отлагането на такса смет

Бизнесът се обяви против отлагането на въвеждането на такса "Битови отпадъци". В писмо до председателя на Комисията по бюджет и финанси Менда Стоянова от Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) "категорично възразяват" срещу поредното отлагане на база "абсолютно недопустим и нерелевантен претекст - забавяне на преброяването на населението". То е заложено в предложението за изменение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение. Само преди седмица през извънредния закон бяха направени промени в б закона, някои от които данъчни. Така общините получават още 2 месеца към кредитната си ваканция, помощите за деца с увреждания се уеднаквяват, а учредените през 2020 г. фирми, с някои изключения, няма да плащат авансови вноски за 2020 г. и за 2021 г. Още по време на първото разглеждане на текстовете стана ясно, че преди второто четене ще бъдат внесени изменения, свързани с такса смет. Промяната тя да се изчислява според брой обитатели на жилище и генерирано количество отпадък, а не по данъчната оценка, както беше досега, се отлага с една година.

Според АОБР обаче отлаганията са "средство за отмяна на справедливостта, прозрачността и контрола при събирането на ТБО". "Категорично се противопоставяме на манипулативното твърдение на Националното сдружение на общините в Република България, "че новата формула драстично ще завиши таксата на голяма част от домакинствата за сметка на бизнеса, който в момента поема основната тежест на плащанията", пишат в писмото си от АОБР. Според бизнеса така всички физически и юридически лица ще бъдат стимулирани да събират разделно отпадъците, а това ще намали както количеството, така и дължимия размер на таксата за битови отпадъци.

✓ От АОБР против поредно отлагане на определянето на такса "битови отпадъци"

Асоциацията на организациите на българските работодатели /АОБР/ категорично възразява срещу предложенията на Националното сдружение на общините в Република България /НСОРБ/ за поредно отлагане на прилагането на новата основа за определяне на такса "битови отпадъци" /ТБО/, като се използва според организацията недопустим и нерелевантен претекст - забавяне на преброяването на населението. Това е записано в позицията на Асоциацията, адресирана до председателя на Комисията по бюджет и финанси Менда Стоянова, съобщила от АОБР.

От Асоциацията се противопоставят и на манипулативното според организацията твърдение от страна на НСОББ, "че новата формула драстично ще завиши таксата на голяма част от домакинствата за сметка на бизнеса, който в момента поема основната тежест на плащанията". С въвеждането на принципа "замърсителят плаща" всички физически и юридически лица ще бъдат стимулирани да събират разделно отпадъците, а това ще намали както количеството, така и дължимия размер на таксата за битови отпадъци, смятат от АОБР.

От организацията настояват промяната на базата на определяне на таксата да бъде приложена в срока, определен от Закона за местните данъци и такси /ЗМДТ/ и да бъдат отклонени всички опити за отлагане. Принципът "замърсителят плаща" беше приет в ЗМДТ в края на 2017 г.

Според АОБР дори и да беше проведено в срок преброяването на населението, резултатите от него биха могли да бъдат ползвани не по-рано от 12 месеца след приключването му, след средата на 2022 г. За жилищния фонд като предмет на наблюдение при преброяването, според АОБР тази информация няма практическо приложение за анализа и процедурата за определяне на ТБО.

От АОБР напомнят, че актуалните данни от регистрацията на лицата по постоянен и настоящ адрес под контрола на кметовете на общини и органите на МВР се отразяват в регистрите на населението и са достъпни за администрацията.

[Икономически живот](#)

✓ Бизнесът иска незабавно приемане на принципа "замърсителят плаща" за такса смет

Асоциацията на организациите на българските работодатели, представляваща АИКБ, БТПП, БСК и КРИБ разпространи остро писмо до шефа на парламентарната бюджетна комисия Менда Стоянова.

То е по повод предложението на НСОББ (Национално сдружение на общините в Република България) за поредно отлагане на определянето на такса битови отпадъци (ТБО) на основата на количествата генерирани отпадъци и реално предоставяни услуги на обслужваното население и юридическите лица.

Бизнесът категорично възразява срещу „използването на абсолютно недопустим и нерелевантен претекст – забавяне на преброяването на населението“ като аргумент за отлагане решението за отпадъците.

В същото време работодателите припомнят, че принципът „замърсителят плаща“ е приет в ЗМДТ в края на 2017 г. Оттогава до днес практическото му прилагане е отлагано неколккратно. Обсъжданото сега предложение на НСОББ е за поредно отлагане, макар и с видоизменени мотиви. Очевидно е, че отлаганията са само средство за отмяна на справедливостта, прозрачността и контрола при събирането на ТБО, категорични са от АОБР.

Целта на прилагането на „замърсителят плаща“ е работата да бъде извършена и то по най-ясни и справедлив начин, който се практикува във всички развити страни, се казва още в писмото до Стоянова. Бизнесът отхвърля категорично „манипулативното твърдение от страна на НСОББ, „че новата формула драстично ще завиши таксата на голяма част от домакинствата за сметка на бизнеса, който в момента поема основната тежест на плащанията“.

С въвеждането на принципа „замърсителят плаща“ всички физически и юридически лица ще бъдат стимулирани да събират разделно отпадъците, а това ще намали както количеството, така и дължимия размер на таксата за битови отпадъци, обясняват работодателите.

Относно аргументите за отлагане на решението, АОБР е на мнение, че независимо от всички останали фактори, дори и да беше проведено в срок преброяването на населението, резултатите от него биха могли да бъдат ползвани не по-рано от 12 месеца след приключването му – след средата на 2022 г.

Очевидно е, че предвид изключително интензивната вътрешна и външна мобилност на населението, валидността на получените данни е изключително кратка и вероятно не надхвърля повече от един-два месеца. Поради тези причини данните не могат да бъдат използвани по адекватен начин от общинските съвети при вземане на решения за определяне на основата и размера на ТБО до следващото преброяване, т.е. след 10 г., в съответствие с действащите процедури в ЕС. Що се отнася до жилищния фонд като предмет на наблюдение при преброяването, тази информация няма практическо приложение за анализа и процедурата за определяне на ТБО, изтъкват от АОБР.

БНТ

✓ **НСИ: 3000 души са останали без работа през миналата седмица**

3000 души са останали без работа през миналата седмица, сочат данни на Националния статистически институт.

Според икономисти България постепенно губи работни места заради пандемията, без да може да ги възстанови. От КТ "Подкрепа" призоваха за допълнителни мерки за защита на работната сила.

Само за първата седмица на февруари новорегистрираните безработни са над 8000, докато работа са си намерили над 5000 души, сочат данните от Националната статистика. Така хората, останали извън пазара на труда, са се увеличили с близо 3000.

"Новопостъпилите на работа не успяват да преобладават над новорегистрираните и съответно ние постепенно леко губим работни места, не успяваме все още да ги възстановим, а самият коефициент на безработица понякога лъже, тъй като хората изгубили работа март, април, някои от тях вече просто им е изтекъл обезщетението и не ходят в бюрото по труда, и са отпаднали от там", заяви икономистът Петър Ганев.

Според КТ "Подкрепа" цели групи, формиращи трудовия пазар, остават извън мерките на правителството.

"Мерките, които бяха приложени успяха отчасти да минимизират щетите, но бяха заложили умишлено бариери пред достъпа до някои от тях", каза Ваня Григорова от КТ "Подкрепа".

От началото на пандемията чрез мерките на правителството са спасени 265 хиляди работни места.

✓ **12 области у нас вече са в „червена зона“ заради разпространението на COVID-19**

В Министерския съвет министърът на здравеопазването проф. Костадин Ангелов, главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев, изпълнителният директор на Агенцията по лекарства маг. фарм. Богдан Кирилов, председателят на Националния ваксинационен щаб проф. Красимир Гигов, председателят на Националния оперативен щаб проф. Венцислав Мутафчийски, директорът на УМБАЛ „Александровска“ проф. Борис Богов и зам.-председателят на УС на БЛС д-р Николай Брънзалов ще дадат брифинг във връзка с актуалната обстановка с разпространението на COVID-19 у нас и предприетите противоепидемични мерки.

Гледайте на живо тук или на [страницата на „По света и у нас“](#) във Фейсбук.

Наблюдава се трайна тенденция за покачване на новозаболените в последните седмици. Това каза в началото на брифинга здравният министър проф. Костадин Ангелов. Дневната заболеваемост е 143 на 100 000 души.

„За последните седмици забелязваме и отчитаме една устойчива тенденция за увеличаване на случаите, регистрирани с позитивен тест за COVID-19. Паралелно с това, благодарение на мерките, които действат в страната и са с най-нисък индекс на строгост, успяваме да запазим устойчиви места по заболяемост и в Европа“, заяви министърът.

За сравнение мерките у нас са изключително либерални и благодарение на тях постигаме резултатите като темп на заболяемост и смъртност в сравнение с нивата в ЕС, подчерта проф. Ангелов и допълни, че за последната седмица тенденцията е обърната – потвърдените случаи са 5708, а излекуваните са 3659.

Заетостта на леглата в лечебните заведения за неусложнени пациенти е 35 на сто, а за интензивни – 38%. По-висока е заетостта на болничните легла в областите Благоевград, Варна, Габрово, Пазарджик, Силистра, София-област, Хасково и Шумен.

57 учители са дали положителни проби за коронавирус при масовото тестване. Общо са направени 23 007 теста, съобщил още здравният министър. Сред непедagogическия персонал положителните проби са 17, при направени общо 6327 теста.

В България 12 области вече са в „червена зона“ по разпространение на коронавируса. Други 12 са в „оранжевата зона“, и само 4 са в „жълта зона“ - Видин, Добрич, Разград, Търговище, съобщил главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев.

✓ **Как учителите преподават в един ден онлайн и присъствено**

С връщането на учениците от 7-и, 8-и и 12-и клас на училище на голяма част от учителите се наложи да преподават както присъствено, така и онлайн. Някои от тях казват, че им е трудно психологическото пренастройване за различния начин на преподаване. Други пък - че щом ситуацията го изисква трябва да се справят.

Как е организирано преподаването в момента в едно столично и едно пловдивско училище?

Мая Георгиева е учител по география в столичното 27-о средно училище. В момента преподава онлайн на учениците от 6-и клас. Избрала е това да става в учителската стая, макар че може да го прави и от класна стая. За всеки клас е осигурен компютър. Следващия час учителката по география обаче е в 8-и клас и преподава присъствено.

Успява ли бързо да се пренастрои?

"Лично, може би за мен, ако е първи час в присъствена форма, след това преминава в дистанционна форма и по средата на часовете отново е в присъствена форма е натоварващо, психологически така да се каже, самото превключване", казва Мая Георгиева.

Тя пояснява обаче, че дори за нея ситуацията да не е най-добрата, се радва, че част от учениците се върнаха в училище. Според нея живият контакт с децата компенсират напрежението от преминаването в различните форми.

Говорим и с учителката по биология в 27-о СУ Гергина Цветкова.

"На мен лично не ми е трудно пренастройването, въпрос е на нагласа. Ако приемем, че това е новото нормално няма да има някакъв, поне за мен, проблем", казва тя.

В училището повечето учители превключват в един работен ден по няколко пъти. На единици от тях се случва да са само онлайн и да преподават от вкъщи.

Учителката по български език и литература от пловдивското училище "Св. Седмочисленици" Лушка Митева преподава на 5-и, 9-и и 12-и клас и днес има два часа присъствено обучение и четири часа онлайн. Онлайн е с 9-и клас.

Следва час с 12-и клас и другия тип преподаване. Госпожа Митева също се е приспособила към превключването.

"В някои дни имам първите три часа онлайн, след това използвам голямото междучасие, за да се придвижа до училище и карам присъствените си часове", казва тя.

И тук за всеки клас има осигурен компютър, има и свободни стаи. Учителите могат да преподават онлайн от вкъщи, но повечето от тях предпочитат да идват всеки ден в училище.

✓ Българските евродепутати с призив за повече информация за ваксините в ЕС

Признание за грешки на Брюксел при осигуряването на ваксини за европейските държави. Председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен отчете забавяне в одобряването на ваксините и подценяване на масовото производство. Но защити колективното поръчване на ваксини. В дебата участваха и български евродепутати.

17 милиона са ваксинираните до сега европейци, а 26 милиона дози са доставени в страните, отчете фон дер Лайен. Тя призна грешки, но и защити политиката на Брюксел.

"Закъсняхме с издаването на разрешение, бяхме твърде оптимистично настроени по отношение на масовото производство на ваксини и може би бяхме твърде сигурни, че поръчаните дози ще бъдат доставени навреме. Трябва да си зададем въпроса защо се случи това и какви са поуките за нас. Но все още съм дълбоко убедена, че беше правилно решение всички държави от ЕС да поръчават заедно ваксините и да ги разпределим солидарно", заяви Урсула фон дер Лайен.

4 часа продължиха дебатите в Европарламента с множество въпроси и призови към Комисията.

"Защо ваксините, които се произвеждат в Европа не остават тук и има ли пропуск в договорите? Има нужда от ясни отговори и прозрачност", призова Илхан Кючюк - евродепутат от ДПС, "Обнови Европа".

"Призовавам комисията да започне общоевропейска кампания срещу дезинформацията и активно да се намесва, когато националните власти се провалят в набавянето на ваксини за хората", заяви Радан Кънев - евродепутат от ДСБ/ЕНП.

"Моят призив към комисията е да подпомогне страните-членки във ваксинационните кампании и по регионите", каза Андрей Ковачев - евродепутат от ГЕРБ/ЕНП.

"По какъв начин ще бъдат подпомогнати, насърчени или санкционирани държави-членки, които значително изостават със скоростта на ваксиниране?", попита Петър Витанов - евродепутат от БСП/Алианс на социалистите и демократите.

Еврокомисията обеща създаването на контактна група с парламента, която да следи процеса на ваксиниране.

БНР

✓ Траен превес на новорегистрираните безработни над започналите работа

От миналия февруари досега като безработни са регистрирани 424 000 души, а започналите работа чрез бюрата по труда са 256 000. Това сочат най-новите данни от наблюдение на пазара на труда, което Националният статистически институт прави заради пандемията.

Значителен ръст на новорегистрираните безработни се отчита и през първата седмица на февруари - те са малко над 8000, докато започналите работа са 5200.

Сред областите с най-сериозен превес на новите безработни над намерилите препитание чрез Бюрата по труда са Пловдив, Варна, Добрич, София, Хасково. Няма нито една област в страната с обратното съотношение.

От първата седмица на 2021 г. започна трайна до момента тенденция за превес на новорегистрираните безработни над започналите работа, като до момента пикът на безработните беше отчетен от 4 до 10 януари, когато броят им надхвърли 15 000 души и имаше пет пъти по-малко устроени на работа.

✓ ДФ "Земеделие" приема проекти за ограничаване на последствията от природни бедствия

Фонд "Земеделие" започва прием на проекти за ограничаване на последствията от природни бедствия и катастрофични събития.

За близо 3 млн. лева от европейските средства имат право да кандидатстват Агенцията по храните и Агенцията за борба с градушките.

Целта на мярката е осигуряването на възможност Агенцията по храните и Националният диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт да направят инвестиции, свързани с превантивни дейности за засилване на контрола, да повишат капацитета си и да оптимизират времето за реакция при възникване на зарази.

Заради поредица от зарази през последните години в България бяха принудително унищожени стотици хиляди овце, кози, крави и птици.

Агенцията за борба с градушките пък може да кандидатства, за да подобри противогодовата защита в страната и да направи възможно ранното предупреждение за опасни метеорологични явления.

Максималният размер на допустимите разходи за един проект е 1,2 млн. лева, а предложенията се подават изцяло електронно до 5 май.

✓ Стартира нова информационна система за управление на държавните помощи

Система за управление на националните инвестиции – СУНИ вече стартира работа в помощ на всички сектори от икономиката, които кандидатстват за подкрепа и инвестиции, финансирани със средства от Националния бюджет, информират от Областния информационен център – Благоевград.

Новата електронна система е разработена аналогично на Информационната система за управление на наблюдение на средствата от ЕС в България – ИСУН 2020, чрез която вече няколко години напълно електронно се подават, изпълняват и отчитат проекти с европейско финансиране. Подобно на ИСУН 2020, СУНИ електронизира процеса на предоставяне на подкрепа в различни сектори, но изцяло от бюджета на страната, като елиминира бюрокрацията и бумажината, уточняват от Областния информационен център.

Вече е факт и обявяването на първата схема за кандидатстване чрез СУНИ. Тя е обявена от Министерство на туризма и цели предоставяне на безвъзмездни средства на лица, заети в туристическия сектор за компенсиране на загуби в резултат на епидемичния взрив от COVID-19. По тази схема държавата ще предостави на лица, извършващи туроператорска и туристическа агентска дейност, безвъзмездни средства в размер на 4 на сто от оборота им без ДДС през 2019 г., оповестен във финансовия отчет съгласно Закона за счетоводството. Безвъзмездните средства ще се използват приоритетно за компенсиране на разходи, произтичащи от отказали се от ваучери клиенти, които не са възстановени от доставчиците на услуги към датата на получаване на държавната помощ, както и за покриване на извършените през периода разходи за основната дейност на съответния туроператор или туристически агент. Туроператорите могат да подават формуляри за кандидатстване онлайн в Системата за управление на националните инвестиции до 31 май 2021 г. Общият размер на финансовата помощ по процедурата е 51 млн. лв., осигурени изцяло от държавния бюджет на България.

За да улесни кандидатите, екипът на СУНИ е подготвил и кратко видео, което нагледно показва как се попълва електронният формуляр за кандидатстване в системата. Техническата поддръжка на СУНИ ще осъществява екипът на ИСУН 2020, допълват още от Областния информационен център – Благоевград.

✓ Китай предупреди САЩ да не допускат конфронтация между двете страни

Американският президент Джо Байдън проведе телефонен разговор с китайския си колега Си Цзинпин, съобщи Белият дом. Това бе първият пряк контакт на държавния глава на САЩ с лидера на втората по големина световна икономика, откакто спечели президентските избори през ноември и встъпи в длъжност миналия месец, предаде Ройтерс.

Това беше и първи разговор между Си и президент на САЩ от март миналата година, когато той разговаря с бившия американски държавен глава Доналд Тръмп. Оттогава отношенията между двете страни изпаднаха в най-лошото си състояние от десетилетия, припомня БТА.

Конфронтацията между Китай и САЩ би била катастрофа и за двете страни, затова те трябва да възстановят начините за избягване на недоразумения и лоши преценки. Това е заявил Си Цзинпин в разговора си с Байдън.

Си отново заяви, че сътрудничеството е единственият възможен избор и че двете страни трябва да уреждат споровете си по конструктивен начин, се казва в съобщението за разговора на китайската държавна телевизия.

По думите на китайския президент Пекин и Вашингтон трябва да възстановят различните механизми за диалог, за да разбират намеренията на другия и да избягват недоразумения.

Пред Байдън Си изрази надежда, че САЩ ще се отнасят предпазливо към въпросите, свързани с Тайван, Хонконг и Синцзян, които засягат суверенитета и териториалната цялост на Китай, посочи китайската телевизия.

Дневник

✓ Парламентът даде право на общините да забраняват замърсяващи автомобили в определени зони

Общините ще имат право с наредби да въвеждат зони с ниски емисии на въглероден двуокис и да забраняват в тях движение на коли, които замърсят въздуха над определени норми. Това реши Народното събрание с приетите на първо четене промени Закона за чистотата на атмосферния въздух, съобщи БНР.

Мярката ще се прилага за общините, където автомобилният трафик е по-интензивен и транспортните средства оказват по-голямо влияние върху качеството на въздуха. Ограничението ще е на база екологичната категория на превозните средства, която предстои да се прецизира [с въвеждане на екостикери](#) от юли, давани при годишния технически преглед.

Ще бъдат въведени 5 екологични групи, като в екостикери ще има и чип с информация за превозното средство, екологичната група и собственика.

С промените в закона депутатите прехвърлиха на местните власти почти цялата отговорност за въвеждането на ограниченията. Според текстовете общините ще определят зоните, в които движението ще се ограничава.

Решението за прилагане на мярката ще се одобрява от общинския съвет, който и е в правото си да прецени коя категория превозни средства да спре.

Левицата подкрепи идеята за въвеждане на нискоемисионни зони, но изрази резерви по отношение на контрола на изпълнението. "Аз не вярвам, че ако заровим главата си в пясъка, ще дишаме по-чист въздух. Много ясен трябва да е ангажиментът на националния орган и партньорството с общините. Не направим ли този механизъм работещ и ефективен, а само прехвърляме функции от едното място на другото, пак няма да имаме резултат", каза по този повод депутатът от БСП Атанас Костадинов.

Съпартиецът му Любомир Бонев коментира, че липсва финансовата обезпеченост на контрола в бюджета на общините. Управляващите настояха, че промените в закона ще допринесат за пречистване на въздуха в столицата и големите градове. "Има заложили конкретни мерки, които са свързани с подобряване на енергийната ефективност и това има пряко отражение върху подобряването на качеството на атмосферния въздух", каза председателят на екокомисията в Народното събрание Ивелина Василева от ГЕРБ.

✓ **Търговията на дребно продължава да се свива, ръст е отчетен само при онлайн покупките**

Оборотът в търговията на дребно през декември 2020 г. леко намалява (1.7%) спрямо предходния месец, а на годишна база се свива с 12%, показват предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ). Очаквано заради епидемията от коронавирус ръст е отчетен единствено при покупките онлайн, като за година повишението се ускорява до над 40 на сто.

През декември 2020 г. в сравнение със същия месец на 2019 г. се наблюдава спад на оборота при: търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали (с 27.0%), търговия на дребно с нехранителни стоки, без търговия с автомобилни горива и смазочни материали (с 10.7%) и търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия (със 7.5%).

Значителен спад на оборота в търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали е регистриран при търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 60.2%, и търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 15.1%.

Единствено ръст е отчетен при поръчките по пощата, телефона или интернет - с 40.1%.

На месечна база има спад на оборота търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали (с 10.4%), търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали (с 4.8%).

По-съществен спад на оборота в търговията на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали е регистриран при търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 46.7%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - със 17.7%, и търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 10.8%.

Лек ръст е отчетен само при търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 2.5%.

Строителната продукция леко се свива

Строителната продукция намалява през декември 2020 г. със 7.1% на годишна база според календарно изгладените данни на НСИ. Спрямо август по предварителни данни тя е с 1.4% по-малко.

На годишна база понижението на календарно изгладения индекс на строителната продукция през декември 2020 г. се определя от отрицателния темп както при сградното строителство, където намалението е с 11.1%, така и при гражданското/инженерното строителство - с 1.3%.

На месечна база има спад и при двата вида строителство. През декември 2020 г. в сравнение с ноември продукцията от сградното строителство намалява с 2%, а от гражданското/инженерното строителство - с 0.7%.

Промисленото производство също се свива

По предварителни данни на НСИ през декември 2020 г. промисленото производство се свива на годишна база с 3.3%. В сравнение с ноември пък има лек ръст с 0.1%. На годишна база спад на промисленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в добивната промишленост - с 6.9%, при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 6.0%, и при преработващата промишленост - с 2.2%.

По-значително спад в преработващата промишленост спрямо съответния месец на предходната година е отчетен при: производството, некласифицирано другаде - с 49.7%, производството на напитки - с 23.4%, обработката на кожи; производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 23.2%, ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 18.3%.

Най-голямо увеличение е регистрирано при: производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 34.9%, производството на електрически съоръжения - с 18.3%, производството на лекарствени вещества и продукти - с 15.6%, производството на метални изделия, без машини и оборудване - с 15.5%.

През декември 2020 г. увеличение спрямо ноември е отчетено в добивната промишленост - с 12.3%, при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0.7%, а намаление - в преработващата промишленост - с 0.1%.

По-значителен спад в преработващата промишленост се наблюдава при: ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 18.5%, производството на превозни средства, без автомобили - със 17.6%, производството на напитки - с 10.8%, производството, некласифицирано другаде - с 10.3%.

Съществено увеличение е регистрирано при: производството на тютюневи изделия - със 7.4%, производството на електрически съоръжения - с 5.7%, производството на машини и оборудване с общо и специално предназначение - с 5.5%, производството на текстил и изделия от текстил, без облекло - с 5.3%.

✓ **Нощувките в местата за настаняване спадат с над 70% през декември**

Общият брой на нощувките във всички места за настаняване - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други, регистрирани през декември 2020 г., са 271 100, или със 70.1% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година, съобщиха от Националния статистически институт. Най-голям отлив на клиенти се наблюдава в хотелите 4 и 5 звезди - минус 78.7%.

В сравнение с декември 2019 г. общият брой на работещите места за настаняване намалява с 24% до 1538 обекта, а броят на леглата в тях - с 23.1% до 92 хил.

През декември миналата година 55.3% от общия брой нощувки на чужди граждани и 34.1% на българи са били в хотелите с 4 и 5 звезди. В местата за настаняване с 3 звезди са осъществени 27.9% от нощувките на чужди граждани и 29.4% - на българи.

Броят на пренощуващите в местата за настаняване през декември 2020 г. намалява със 72% в сравнение със същия месец на 2019 г. и достига 125.5 хиляди. Регистриран е срив както при чуждите граждани - с 85.7%, така и при българските - с 66.6%.

Заетостта на леглата е под 10%

Общата заетост на леглата в местата за настаняване през декември 2020 г. е 9.9%, като намалява с 15.3 процентни пункта в сравнение с декември 2019 година.

Приходите от нощувки през декември 2020 г. достигат 15 млн. лв., или със 71.3% по-малко в сравнение с декември 2019 година. Регистриран е срив на приходите както от чужди граждани - с 82.3%, така и от български граждани - с 63.6%.

✓ Вносът на стоки се е свил повече от износа през миналата година

Износът на стоки през 2020 година от България се свива с 6.9% и е на обща стойност 54 450.2 млн. лв., сочат предварителните данни на Националния статистически институт.

В същото време са внесени стоки за 59 652.4 млн. лв., или с 9.6% по-малко спрямо 2019 година. Така външнотърговско салдо остава отрицателно и през миналата година, и е на стойност 5 202.2 млн. лева.

През декември 2020 г. са изнесени стоки за 4 432.2 млн. лв. (+ 5.6%). През последния месец на миналата година общият внос на стоки намалява с 6.2% и стига 5 158.7 млн. лева.

Износът за страните извън ЕС спада по-сериозно

През 2020 г. от България за страни извън ЕС са изнесени стоки с общо стойност с 11.3% по-ниска от 2019 г. - 18 686.2 млн. лева. Основни търговски партньори на България са Турция, Китай, Обединеното кралство, Съединените американски щати, Сърбия, Република Северна Македония и Руската федерация, които формират 55% от износа за трети страни.

Вносът на стоки в България от страни извън ЕС през 2020 г. намалява с 10.2% и е за 23 118.5 млн. лева. Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Турция, Руската федерация, Китай, Сърбия и Украйна. Външнотърговското салдо на България с трети страни през 2020 г. е отрицателно и е в размер на 4 432.3 млн. лева.

Данните за търговията със страните с ЕС са до края на ноември и според тях за страните от общността от България са изнесени стоки за 33 059.7 млн. лева (-5.4%). Основни търговски партньори са Германия, Румъния, Италия, Гърция, Франция и Белгия, които формират 70% от износа за държавите - членки на ЕС.

Вносът на стоки в България от ЕС до края на ноември спада с 10.1% в сравнение със същия период на 2019 г. и е на стойност 33 360.6 млн. лева. Най-голяма е стойността на стоките, внесени от Германия, Румъния, Италия, Гърция и Нидерландия.

Външнотърговското салдо на България с ЕС до ноември включително е отрицателно и е на стойност 300.9 млн. лева.

✓ Първите кандидати да работят с Кьовеши: Критики и похвали към прокуратурата

Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) започна изслушването на кандидатите за европейски делегирани прокурори, които да работят под ръководството на Лаура Кьовеши. Пред колегията и главния прокурор Иван Гешев вчера бяха изслушани първите кандидати, които представиха концепцията и мотивите си да се състезават за 10-те позиции за европейски делегирани прокурори от България. Двама от тях заеха полюсни позиции в отношението си към прокуратурата. Следователят Бойко Атанасов отправи серия от критики, а един от обвинителите на бизнесмена Васил Божков, отправи похвали за професионализма в работата на спецпрокуратурата.

Кандидатите да работят по дела, свързани с престъпления, които засягат финансовите интереси на ЕС, първоначално бяха 35-ма, но от изявление на Гешев се разбра, че трима са се отказали. Процедурата по изслушване ще продължи в няколко последователни дни, като е предвидено гласуването и изборът на десетимата да бъде на 13 февруари.

Без изненади, стегнато и кратко протичаше изслушването на кандидатите до момента, в който дойде ред на следователя Бойко Атанасов, който провокира както главния прокурор Иван Гешев, така и останалите членове на прокурорската колегия с критики към работата на държавното обвинение, разкази за натиска, който му е оказван по различни производства, по които е работил през годините, пише сайтът ["Дефакто"](#) в подробен материал по темата.

По време на изслушването Атанасов отправи критики и към бившия главен прокурор Сотир Цацаров като коментира и скандала, станал известен като ЦУМ-гейт. Следователят бе и единственият до момента, който не само представи досегашната си работа и идеите си, но и пожела да отговори на всички въпроси, сред които и на неправителствени организации.

През есента на 2019 г. протестиращи срещу номинацията на Иван Гешев за главен прокурор събраха подписи и предложиха следователя Бойко Атанасов за негов опонент. Процедурата обаче дава възможност номинации за главен прокурор да правят единствено ВСС и министъра на правосъдието и така Атанасов не бе номиниран официално.

Преди да започне изслушването Иван Гешев обясни, че процедурата е почти идентична с тази, която е проведена в Германия, Чехия, Естония, Гърция и Люксембург като успокои кандидатите и каза, че не трябва да се чувстват като на изпит, а да гледат на изслушването по-скоро като на "интервю и колегиално събеседване".

Той каза и че има въпроси от две неправителствени организации, но не назова кои са те и най-общо обясни, че всеки кандидат ще прецени дали иска да отговори на някои от тях. Въпроси към кандидатите бяха предварително зададени от Българския институт за правни инициативи (БИПИ) и от "БОЕЦ", посочва "Дефакто".

Въпросите на БИПИ са за това дали кандидатите са били подлагани на институционален натиск, на външно влияние при изпълнение на службата, как ще материализират изискването да работят само в интерес на общността, задоволява ли процедурата обществените очаквания за прозрачност.

БОЕЦ пита за мотивите за кандидатиране, иска оценка на мандата на Сотир Цацаров, получил едва 6% обществено одобрение, за това дали наистина у нас прокурорите и съдиите са независими, дали смятат, че не е имало правосъдие през последните 5 години, както бе обявил Гешев, иска и оценка на скандала "ЦУМгейт".

Сред изслушаните вчера бяха Анна Алексова от Софийската градска прокуратура, Бисерка Стоянова от Националната следствена служба, Божидара Ганева-Димова от Софийската районна прокуратура, Бойко Калфин от Окръжната прокуратура в Кюстендил, следователят Бойко Атанасов и Венцислав Фердинандов от специализираната прокуратура.

Бойко Атанасов се представи с професионалната си история и многобройните "неблагополучия" през годините - как е бил преместен, след като подава сигнал за корупция срещу бивш ръководител, как е работил с Иван Гешев по делото срещу "Недосегаемите", по които настоящият главен прокурор е провеждал "любезни беседи с лидера на организираната престъпна група" и са уговаряни споразуменията кой какви присъди да получи, а после, въпреки признати вини, спрямо някои производствата са били прекратени.

Атанасов бе категоричен - мотивацията му да се кандидатира за европейски делегиран прокурор е "прилагане на принципа никой да не е над закона". Според следователя резултатите по големите и шумни дела са отрицателни, статистиката показва недостатъчно осъдителни присъди, а всичко се прави, за да се пазят интересите на премиера Бойко Борисов и на депутата от ДПС Делян Пеевски.

Главният прокурор поиска да знае с каква статистика борави следователят, а в отговор бе даден пример с Германия и Франция. Последва и критика към Гешев, който също може да посочи чрез пресцентъра такава информация, вместо да се занимава с президента.

В отговор на въпросите на неправителствените организации Атанасов заговори за симбиозата между олигархия, политико-икономическа власт и прокуратурата като даде пример със скандала, станал по-известен като "ЦУМ-гейт" с участието на бившия главен прокурор Сотир Цацаров.

"Знаем какво стана по "ЦУМгейт", как Цацаров използва влиянието си да наказва, без последици", коментира Атанасов, цитиран от "Дефакто".

По коренно различен начин протече представянето на Венцислав Фердинандов от специализираната прокуратура, който отправи похвали към структурата, която бе дадена от него за пример и еталон за екипност и висок професионализъм. По думите на обвинителя, който е един от прокурорите по разследването срещу Васил Божков, само в специализираната прокуратура екипната работа е реална. Според Фердинандов, след като подсъдимите се явяват с по няколко адвокати, няма никакъв проблем по важните дела да работи и екип от няколко прокурори, които си партнират с разследващите.

Още за процедурата и кандидатите - четете [ТУК](#).

✓ Елате в България: офис в Полша ще привлича туристи от бившия източен блок

Когато бях малка, семейството ми ходеше на море на къмпинг. Съседите по палатки ни бяха унгарци, чехи, поляци. Макар и по-малко и по-рядко поляци засичах на морето и когато пораснах. А после славянската реч почти напълно изчезна, ако не броим голямата група на руските туристи. Затова, ако човек не следи непрекъснато данните от статистиката, ще се учуди на заявеното неотдавна намерение на Министерството на туризма да открие туристическо представителство в Полша.

Оглавяващата го Марияна Николова го мотивира с големия потенциал на този пазар, който през последните години стана източник на доставки на мебели, водка и дори розови домати в България. А също и с нарастващия непрекъснато брой на туристите от Полша, което е изненада за тези, които не наблюдават отблизо туристическия сектор и не почиват на българското Черноморие.

Какво се планира

Не е известно дали предстоящите в началото на април парламентарни избори ще променят тези намерения, но засега те включват от бюджета на Министерството на туризма да се поеме издръжката на това представителство, което да отвори врати през пролетта. Разчетите показват, че това ще струва около 100 - 120 хил. лв. годишно, се разбира от отговори на ведомството до "Дневник".

В намерението си министерството се позовава на актуализираната национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014 - 2030 г., в която Полша присъства като "традиционен емитивен външен пазар".

Има голям потенциал за привличане на нови полски туристи в близките години, предвид че населението на Полша е около 38 млн. души. Общата оценка е, че Полша е сред най-важните и перспективни пазари, като има възможности за устойчив ръст на полските туристи, посещаващи България през следващите години, обясняват от министерството причината да заделят този бюджет за тази цел.

Допълват, че целта на туристическото представителство е да засили интереса на полските туристи към България и да се увеличат възможностите за представяне на страната като туристическа дестинация в дългосрочен план. "Към момента има сравнително силно присъствие на конкурентни дестинации, които имат представителства в сферата на туризма във Варшава - Австрия, Кипър, Испания, Италия, Португалия, Румъния, Турция, Хърватия и др.", допълват от ведомството на Марияна Николова.

В отговорите му се посочва още, че посолството на България във Варшава е провело редица срещи с представители на Министерство на туризма, български туроператори и представители на български общини, които са взимали участие на най-голямото изложение в областта на туризма в Полша TT Warsaw, което се провежда традиционно през ноември. Участниците в тях са заявили, че откриването на постоянен офис на Министерство на туризма в сградата на бившата

търговско-икономическа служба, която се намира в центъра на Варшава, би позволило с минимална инвестиция на средства да се постигне значителен ефект за представянето на българския туризъм в района.

От отговорите до "Дневник" се разбира още, че това бъдещо представителство ще отговаря и за други страни - освен от Вишеградска четворка (Полша, Чехия, Унгария, Словакия), но и за Естония, Литва и Латвия, като по този начин ще представя България на общ пазар с население над 68.5 млн. души.

Какво казват туроператорите

"Преди няколко години във Варна имаше наводнение в квартал "Аспарухово", което доведе до заглавия във вестниците, че Варна е под вода. Това се пренесе и в полските медии. Полски колеги ме помолиха за писмо от кмета на Варна, което да каже какво точно е станало, но общината не реагира на тази молба и аз на моя глава описах какво точно се е случило и го разпратих до цялата си мейл листа в Полша." Така отговаря на въпроса за нуждата от туристическо представителство в Полша Герчо Герчев, управител на варненския туроператор "Франга", който работи на полския пазар.

Допълва, че е крайно необходимо в Полша да има място, откъдето да се дава точна, вярна и привлекателна информация за България - нещо, което не се прави в момента дори от работещите на този пазар туроператори. Напомня, че в по-старо време е имало такива представителства в повече държави и оценката му е, че те са вършели добра работа.

Казва, че през 2000 г. полските туристи са започнали да се връщат в България и постепенно отново са станали четвъртата най-голяма група плажувачи в България чужденци. Смята, че интересът се е възобновил заради "нашето чудесно крайбрежие" и традиционно доброто отношение на поляците към България и българите. "Много често съвсем непознати хора в Полша, като им кажа, че съм от България, ми отвърщат с широка приятелска усмивка. Това е наш неоценим национален капитал в тази страна. За разлика от чехите", казва той. Разказва за свой горчив опит при участието на туристическа борса в Прага, където демонстративно е бил negliжиран, когато е споменавал, че е от България. Смята, че това се дължи на изискванията и претенциите на чешките туристи, на които те смятат, че България не може да отговори.

Казва, че на полския пазар през миналата година България се е конкурирала да привлече туристи основно с Гърция и Хърватия.

Посочва, че големият брой полски туристи идват по линия на големите туроператори като "ТУИ Полша" и "Итака", докато такива микрофирми като неговата водят по-малко туристи, поради което и хотелиерите тук не ги смятат за важни партньори, тъй като не могат да запълват през сезона 120 стаи в два-три хотела. Това отношение на хотелиерите обаче е започнало да се променя миналата година, когато доста големи фирми не са изпратили туристи.

Описва, че поляците търсят настаняване в хотели 3 или 4 звезди, поне 60% търсят ол инклузив, около 30% - полупансион, а останалите - само нощувка със закуска. Включват се в едномеденни или полудневни екскурзии по крайбрежието, но не и в такива с преспиване до забележителности вътре в страната. Съвсем отделна група и далеч не най-голямата са така наречените обиколни туристи, които ползват турове, обхващащи няколко държави, сред които и обиколки на България с няколко нощувки на море.

Евелина Пулева, управител на "Евелин Р", туроператор от Бургас, също казва, че отдавна е трябвало да се отвори такова представителство. Допълва, че след германците и руснаците поляците и чехите са основни контингенти гости по Южното Черноморие. Напомни, че полският национален превозвач "Лот" има вече редовни линии до двете морски летища, а полските туристи са се върнали по българското Черноморие въпреки липсата на държавна политика и благодарение на рекламата, която правят туроператорите.

Посочва, че поляците пътуват много и с автобуси, и автомобили и ако ситуацията с коронавируса бъде овладяна, има шанс с тях да се открие сезонът през май.

Владимир Маринов, управител на туроператора "Александрия тур", който работи и с чешки и словашки туристи, разказва, че повечето чешки туристи предпочитат семейни хотели, но започват да развиват вкус и към по-големите курорти. Завръщат се към България благодарение на рекламата от страна на местни туроператори, партньори на българските, като за това са допринесли и програми за лоялни клиенти.

И на този пазар най-големите конкуренти на България са Гърция и Хърватия.

Напомня, че в кризисното лято на 2020 г. основните туристи, които са дошли по Южното Черноморие, са били полските, германските и чешките туристи. "Практически това бяха основният брой чужденци, които пристигнаха лятото", анализира той.

Специално за гостите от Словакия казва, че броят им остава константен в годините и се състои от такива, които са идвали и преди и по-малко нови, чиито баба и дядо например преди много време са се запознали тук и решават да пътуват до България.

За идното лято казва, че са започнали записвания през декември, но интересът секнал в момента, в който самата Чехия се затвори и обяви строги протиепидемични мерки. Очаква се записванията да се възобновят през март-април. В същото време заради това, че повечето ски курорти в Европа са затворени, чехи са дошли в Банско на ски туризъм.

Преди десетина години чехите са били по-активни да посещават обекти и вътре в страната, а сега престоят им е сведен до 7-10 дни, които прекарват предимно на плажа.

За намерението да се отвори туристически център в Полша той казва, че хората, които ще работят в него, трябва да са много добре запознати с дестинациите, които ще рекламират, а не просто да направят брошури. Смята, че на местните трябва да се показват неща, които не знаят за България, или пък да се представят новостите в познатите локации.

Освен това допълва, че основната група полски туристи идват не от Варшава, а от Краков и Катовице, където има бази на "Уиз ер" (с полети от Катовице до Бургас - бел. авт.) и освен това са райони, в които семействата получават специална помощ за отглеждане на дете, което прави по-голям и бюджета за ваканции.

Колко са туристите

В отговорите си до "Дневник" Министерството на туризма цитира данните на НСИ, според които Румъния, Германия, Полша и Гърция са водещите за България 4 пазара за входящ туризъм сред членовете на ЕС. През 2019 г. са отчетени 308 хил. полски туристи в места за настаняване с 10 и повече легла, като ръстът им спрямо 2015 г. е 94%.

Допълват, че гостите от страните от Вишеградската четворка посещават България основно за летен и културен туризъм, като се наблюдава интерес също към поклонническия туризъм, балнео-, спа и уелнес, кулинарен, еко- и селски туризъм. "Именно с тези нишови туристически продукти Министерството на туризма ще работи за увеличаването на гостите от горепосочените държави", допълва ведомството.

През кризисната 2020 г., когато българският туризъм трябваше да разчита предимно на самите българи, общо над 85 хил. полски туристи са посетили България по данни от Единната система за туристическа информация (ЕСТИ), в която по закон хотелите подават данни за нощувките на гостите си. Най-много от тях са пренощували в община Несебър - над 46 хил., и община Варна - над 17 хил.

"Но полски туристи имаше и в Столичната община, община Приморско, община Поморие, община Царево, община Каварна, община Созопол и др.", посочват от министерството.

Анализ на Бургаската туристическа камара показва, че през миналия август - най-активния месец за морски туризъм, в Бургаска област не е имало никакви туристи от Естония, Унгария, Латвия и Литва. В същото време, макар и при голям спад - с 68%, е имало гости от Чехия - 13 996 общо, и от Полша - 30 530, при които сригват е с 49%. От Словакия са дошли 715 туристи при 16 440 през август на предходната година.

✓ Брюксел иска да удължи с два месеца срока за ратифициране на Брекзит

Европейският съюз ще попита Великобритания дали може да увеличи с два месеца срока за ратифициране на търговското споразумение за Брекзит, като удължи до 30 април временното прилагане на сделката, предаде агенция "Ройтерс".

Европейската комисия каза, че е приела днес предложение за искане на удължаване. Временното прилагане трябваше да продължи до края на февруари.

Според ЕК удължаването е необходимо, за да може споразумението да бъде налично на всички 24 езика в ЕС, така че да бъде внимателно разгледано от Европейския парламент и Европейския съвет.

Удължаването би трябвало да бъде одобрено от Великобритания в съвета за партньорство между нея и ЕС, но не е ясно кога може да бъде следващата среща на този орган.

Бившият британски преговарящ за Брекзит Дейвид Фрост каза вчера пред комисия на Камарата на лордовете, че знае за искането за удължаване, но не е въодушевен от него. "Искаме да видим в какво се състои това искане и с колко време те искат да бъде удължен процесът. Очевидно това е малко разочаровашо, при положение че всъщност обсъждахме въпроса само преди месец", заяви той.

Ако няма удължаване, ЕП планира да проведе специално заседание в края на февруари, за да гласува по споразумението. Дебатите и мненията в парламентарните комисии по темата показват, че евродепутатите биха одобрили сделката, дори да смятат, че тя се приема твърде бързо.

✓ Ваксинирането в ЕС не върви както очаквахме, призна Фон дер Лайен

Ваксинационната кампания в Европа вече набира скорост и над 26 млн. дози са поставени и продължава работата за имунизация на 70% от населението до края на лятото, но "не сме, където искахме да бъдем" в този процес.

Това каза пред Европарламента председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен.

В началото на заседание на евродепутатите тя изреди и няколко стъпки, с които бъдещият европейски механизъм за реакции при здравни кризи HERA би трябвало да помогне за отстраняване на грешките.

Фон дер Лайен защити част от подхода на съюза - колективната поръчка на ваксини (алтернативата би била "краят на общността ни"); солидарността по механизма КОВАКС за развиващите се страни, която отговаря и на собствените интереси на заделените над 850 млн. евро за работата му ЕС; и решението да не се прави компромис с безопасността при инжектирането на "биологично активно вещество" и одобрението на ваксини да се забави с 3-4 седмици.

Тя обаче посочи основните пропуски на ЕС по пътя към ваксинирането: "Не сме където искахме да бъдем. Късно одобрихме ваксини, твърде оптимистично настроени бяхме за производството и бяхме уверени, че това, което поръчахме, ще стигне навреме."

Какво да се направи

Според Фон дер Лайен е нужно да "**подобрим обмена на данни с клиниките** и затова имаме нова европейска мрежа с клиници", която ще работи по регулаторната рамка за ускоряване на работата на Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) за одобряване на ваксини.

Тя също така призова **индустрията да "настигне науката"** в производството на ваксини. "Разбираме, че има трудности в масовото производство, но Европа инвестира милиарди предварително в процеса и сега ни трябва предвидимост." Комисията ще работи заедно с фармацевтичните компании за търсене на начини да се ускори производството.

Фон дер Лайен коментира и че **новият механизъм за отговор при извънредни ситуации в здравеопазването (HERA)**, който ще бъде задействан възможно най-скоро, трябва да улесни обмена на проби и данни между лабораториите в ЕС.

Нужно е и **подобриенето в координацията на доставките на съставки за ваксини**, чийто недостиг затруднява производството. Това ще е и основна задача за HERA, за да сме сигурни, че "ще сме в безопасност другата есен и след това."

Фон дер Лайен също така обеща, че **контактна група между Европарламента и Еврокомисията ще даде на евродепутатите достъп до всички договори**, подписани с производителите на ваксини.

Фон дер Лайен защити решението да няма пълна забрана за износ на ваксини, произведени в ЕС, а само режим на контрол с редица изключения. "Няма да ограничаваме компании, които изпълняват задълженията си към ЕС", нито Западните Балкани или десетките, обхванати от КОВАКС. "Просто искаме този дял, който ни се полага." Тя използва случая, за да се извини за проверките, наложени по границата със Северна Ирландия заради ваксините в нарушение на сделката за Брекзит - решението бързо бе отменено. "Бяха направени грешки в процеса и съжалявам за това. Но ще подкрепяме мира в Северна Ирландия, както винаги сме правили".

✓ Борел втвърди тона и поиска санкции срещу Русия след призив за оставката му от десетки евродепутати

Присъдата на руския опозиционер Алексей Навални може да доведе до нови санкции за "безпощадното", авторитарно и изплашено от демокрацията правителство на президента Владимир Путин. Такива думи отправи върховният представител на Европейския съюз във външната политика и сигурността Жозеп Борел.

Пред евродепутатите Борел опита отново да защити визитата си в Москва от миналата седмица, три дни след съдебно решение, [заменило условна присъда на Навални с ефективна](#).

След тази визита има призови за оставката му - той нито успя да се види с най-известния критик на Кремъл, нито защити Европа, когато руският външен министър [Сергей Лавров я нарече "ненадежден партньор"](#). Освен това трима дипломати от ЕС [бяха изгонени от Русия часове след посещението](#) заради участие в протестите в подкрепа на Навални.

Някои евродепутати нарекоха станалото в петък "унижение" - най-малко 81 са поискали Борел да се оттегли (това са над 10% от 705-те членове на Европейския парламент).

"Русия се опитва да ни раздели"

"Руското правителство е тръгнало по обезпокоителен авторитарен път," каза Борел няколко дни след като поиска освобождаването на Навални на срещата с Лавров. "Там, изглежда, почти няма място за развитие на демократични алтернативи... безпощадни са в потъпкването на всякакви подобни опити."

Евродепутати, които по принцип бяха против визитата му, поискаха оставката му. Борел, който миналата седмица говореше за нуждата от диалог с Москва, видимо втвърди тона с думите: "Русия се опитва да ни раздели." Решението за нови санкции срещу Русия не е негово - очаква се темата да бъде обсъдена на среща на върха на ЕС по-късно този месец.

Зад Борел застана председателят на Европейския съвет Шарл Мишел, който обвини Москва, е е подхождала "агресивно" по време на посещението.

Захарова: Не ние, а Европарламентът унижава Борел

На това реагира заместник-председателят на комисията за международни въпроси към руския сенат Владимир Джабаров. "По някаква причина ЕС мисли, че може да се меси във вътрешните ни работи", каза той в телевизионно интервю, но добави, че думите на Борел трябва да се смятат по-скоро за емоционални предвид икономическата криза и пандемията. Москва критикува Борел, че е говорил за сътрудничество по време на визитата, а след това е изострил тона и че ЕС обвинява Русия в несъществуваща манипулация на дневния ред на събитието.

В задочния диалог се намеси и говорителят на външното министерство Мария Захарова. По думите ѝ не Русия унижава Борел. "Те (евродепутатите - бел. ред.) сами унижават Борел... сега той е виновен за всичко. (Американският президент Доналд) Тръмп беше виновен за всички проблеми преди това", каза Захарова.

Русия реагира гневно и [на разговори на двама сътрудници на Навални с представители на Запада](#) (сред тях евролидерите) в понеделник - Захарова заяви, че те вероятно са получили инструкции как да създават напрежение в руската политика.

[Мениджър](#)

✓ Радев върна закона за въвеждането на разследващ главния прокурор

Президентът Румен Радев наложи вето на Закона за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, който беше приет от Народното събрание на 29.01.2021 г. Държавният глава връща закона изцяло за ново обсъждане от депутатите.

Приетият в края на януари проект не предлага справедливо и устойчиво решение на проблема с липсата на ефективно разследване срещу действащ главен прокурор или негов заместник. С въвеждането на нова длъжност „прокурор по разследването срещу главния прокурор или негов заместник“ се нарушават редица основни конституционни принципи, сред които независимостта на съда, независимостта на прокурорите в рамките на съдебната власт и равенството на гражданите пред закона.

В своите мотиви президентът посочва, че проблемът с липсата на ефективно разследване срещу действащ главен прокурор или негов заместник, както и изобщо срещу лица на висши държавни длъжности, представлява основно предизвикателство пред върховенството на правото у нас. За последната година и половина това е трета различна законодателна инициатива на управляващото мнозинство, която се опитва да намери решение на проблема. Люшкането между различни институционални варианти явно показва, че проблемът е сложен, концепцията за решението му все още не е избистрена и дебатите трябва да продължат в експертен кръг, се отбелязва в съобщението.

Публикуваме пълния текст на мотивите на президента:

МОТИВИ

ЗА ВРЪЩАНЕ ЗА НОВО ОБСЪЖДАНЕ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС, ПРИЕТ ОТ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА 29.01.2021 г.

Уважаеми народни представители,

Законът за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (ЗД на НПК) въвежда нова длъжност в структурата на българската съдебна власт – „прокурор по разследването срещу главния прокурор или негов заместник“. Според

вносителите на законопроекта това е „единственият възможен вариант за осигуряване на независимо разследване“ по дела за престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник.

Споделям необходимостта от намиране на законодателно решение на проблема с липсата на ефективно разследване срещу действащ главен прокурор и други висши прокурори. Продължаващата неяснота по този въпрос уронва доверието на гражданите в националното правосъдие, а в международен план доведе до ситуация, в която България се намира под безпрецедентно тройно външно наблюдение: от Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и проверка и по новия механизъм за наблюдение на върховенството на правото във всички държави членки на Европейския съюз, както и от Комитета на министрите на Съвета на Европа, който упражнява засилено наблюдение над изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по делата от групата „С. З. / Колеви срещу България“. Във връзка с това намирам за правилна оценката, изразена в становището на Висшия адвокатски съвет по законопроекта за допълнение на НПК (№ 054-01-110 от 3.12.2020 г.), че „продължаването на това състояние е нетърпимо, защото уврежда трайно и непоправимо авторитета на страната“.

Отчитам като положително развитие обстоятелството, че при обсъждане на законопроекта в Народното събрание беше изоставена идеята прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник да бъде назначаван по решение на Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет (ВСС) и тази отговорност беше прехвърлена върху Пленума на ВСС. Това решение е несъмнено по-удачно, доколкото ограничава възможността действащият главен прокурор да предопредели избора на прокурора, който ще води разследването срещу самия него. Не мога обаче да пренебрегна факта, че по законопроекта вече бяха изразени категорично отрицателни становища от ВСС, от Висшия адвокатски съвет и от самата прокуратура. Нито една от институциите, от които ще зависи практическото осъществяване на приетия на 29.01.2021 г. закон, не е съгласна с предложенията на народните представители. Изложените от Висшия адвокатски съвет и от прокуратурата основания за отрицателното им становище по законопроекта са съществени и засягат основната идея на приетия ЗД на НПК, включително и нейната целесъобразност.

Като споделям общото заключение от цитираните по-горе становища, излагам и следните мотиви, които сочат към необходимостта ЗД на НПК да бъде върнат за ново разглеждане в Народно събрание в неговата цялост:

1. Нарушаване на конституционния принцип за независимост на прокурорите в рамките на съдебната власт. Според чл. 117, ал. 2 от КРБ „Съдебната власт е независима. При осъществяване на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона“. Според установените европейски стандарти независимостта на прокурорите е различна по своя обхват и съдържание от независимостта на съдиите. Независимостта на прокурорите се изразява в автономност при вземането на решения – те трябва да могат да вземат решенията си, без върху тях да се упражнява необосновано въздействие. Автономността на прокурорите е гарантирана по определен ред дори в държави, в които прокурорската служба е част от изпълнителната власт или ѝ е подчинена. Тази гаранция важи за обикновените прокурори, но в още по-голяма степен важи за главния прокурор и неговите заместници.

Според чл. 11 Препоръка REC (2000)19 на Комитета на министрите до държавите членки относно ролята на прокурорската служба в системата на наказателното правосъдие „държавите следва да предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че прокурорите са в състояние да изпълняват своите професионални задължения и отговорности, без върху тях да се упражнява необосновано въздействие и без да бъдат изложени на неоправдан риск от гражданска, наказателна или друга отговорност.“

Приетият от Народното събрание на 29.01.2021 г. ЗД на НПК съществено застрашава автономността на главния прокурор и на неговите заместници, а доколкото прокурорската служба е йерархична – поставя под заплаха и автономността на всички останали прокурори, върху които главният прокурор и неговите заместници имат власт. Законът постановява, че статутът на прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник е практически приравнен с този на самия главен прокурор: и двамата се избират от един и същ орган при сходни критерии, разликата е единствено в това, че главният прокурор се назначава от президента. Според ЗД на НПК прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник е част от прокурорската служба (вж. § 9, т. 2, б. „а“ от ЗД на НПК), но неговите действия, подобно на тези на главния прокурор, също не подлежат на йерархичен контрол (вж. § 1 от ЗД на НПК). Когато определени прокурорски решения се вземат извън системата за йерархичен контрол, те много по-лесно могат да се използват за прикриване на престъпление, а разследването да служи за упражняване на незаконно въздействие върху самия главен прокурор, неговите заместници, а чрез тях – и върху обикновените прокурори. Не е случайно, че подобно институционално решение не се открива никъде другаде в държавите членки на Европейския съюз.

2. Нарушаване на задължението за провеждане на ефективно разследване. Независимостта на разследването не е самоцел. Според понятието на Европейския съд по правата на човека то трябва да бъде ефективно или според еквивалентния израз в Наказателно-процесуалния кодекс – обективно, всестранно и пълно, т.е. трябва да може да доведе до установяване и наказване на извършителя на престъплението. Независимостта на органа, провеждащ разследването, е само един от критериите, които осигуряват неговата ефективност.

Европейският съд по правата на човека е установил липсата на ефективно разследване по редица дела срещу България. Комитетът на министрите на Съвета на Европа упражнява засилено наблюдение над България заради неизпълнението на решенията по делата от групата „С. З. / Колеви срещу България“. По тези дела е установен системен проблем с ефективността на разследванията на престъпления, свързани с насилие, извършени както от частноправни субекти, така и от служители на държавни органи. Липсата на достатъчно гаранции за независимо

наказателно разследване срещу главния прокурор е само една от тези хипотези. Предлаганите законодателни промени се опитват да решат само един от проблемите, повдигнати в решенията на Европейския съд по правата на човека от цитираната група дела срещу България, и не се основават върху цялостен експертен анализ на причините, които са довели до осъждането в тези случаи.

Освен това, приетият ЗД на НПК подкопава вече установени в действащото българско законодателство гаранции за обективност, всестранност и пълнота на разследването. Според НПК подсъдността (родовата, както и местната) се определя със закон. Според чл. 36 от НПК делото е подсъдно на съда, в чийто район е извършено престъплението, и досъдебното производство се извършва в този район (чл. 195, ал. 1 от НПК). При определени предпоставки досъдебното производство може да се проведе и в района, където е разкрито престъплението или където живее извършителят. Решението в тази връзка се взема от прокурора при компетентния съд (чл. 195, ал. 3 от НПК). В противоречие с този принцип § 2 от ЗД на НПК постановява разследването за всички престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, да се води от един единствен прокурор без оглед на вида на престъплението (т.е. без зачитане на родовата подсъдност), както и без зачитане на мястото на извършването му (т.е. без зачитане на местната подсъдност). Това законодателно решение вместо да подпомогне, ще попречи на ефективността на разследването. От една страна, то ще доведе до спорове за компетентност, тъй като най-често в първоначалните моменти на разследването не е известно кой е извършителят на престъплението и при разпределяне на производството ще бъдат следвани общите правила за определяне на компетентността. Освен това, не е възможно един прокурор да проведе обективно, всестранно и пълно разследване за престъпления, извършени на цялата територия на страната, нито да владее добре методиките за разследване на всички престъпления.

3. Нарушаване на конституционно установения принцип на равенство на гражданите пред закона – чл. 6, ал. 2 от КРБ и чл. 11, ал. 1 от НПК. В ЗД на НПК е предвиден редът за разследване на престъпленията, извършени от главния прокурор или негов заместник, като е посочено, че разследването ще се извършва от специален прокурор, неговите действия няма да подлежат на йерархичен контрол в рамките на прокурорската служба, отказите за образуване на наказателно производство ще подлежат на съдебен контрол, а компетентен по делата ще бъде Специализираният наказателен съд (СпНС). По този начин законодателят въвежда по отношение на главния прокурор и неговите заместници съществени разлики спрямо установения ред за разследване на престъпления, извършени от всички останали граждани, а с това допуска и необосновано нарушение на принципа за равенство на гражданите пред закона. Това е особено обезпокоително от гледна точка на правата на пострадалите от тежки престъпления: човек, който е пострадал от тежка телесна повреда, извършена от заместник на главния прокурор, ще има право да обжалва отказа за образуване на досъдебно производство, а пострадалият от тежка телесна повреда с друг извършител няма да има това право. Не е оправдано да има разлика в правното положение на пострадалите в двата случая. Ако законодателят възнамерява да въведе съдебен контрол върху отказите за образуване на досъдебно производство, това трябва да стане обосновано след задълбочено обществено обсъждане и при зачитане на установените конституционни принципи.

4. Нарушаване на принципа за независимост на съда. Конституцията на Република България забранява извънредните съдилища (чл. 119, ал. 3 КРБ). Те са забранени, защото се създават за постигане на определени политически цели и поради това са в конфликт с идеята за независимост на съда. Според Решение на Конституционния съд № 10 от 2011 г. по к. д. № 6/2011 г. „специализираните по материя съдилища трябва да се различават от общите съдилища само по предмета си, защото целта на създаването им е да осигури тясна специализация на съдиите чрез разглеждане само на определен вид дела (...), за да придобият съдиите по-задълбочени познания, да натрупат практически опит и така да се повиши качеството и бързината на правораздавателната дейност“. През 2011 г. Конституционният съд прие, че СпНС има характер на специализиран, а не на извънреден съд.

През 2017 г. подсъдността на СпНС беше разширена (чл. 411а, ал. 1, т. 4 от НПК) и вече тя се определя не само във връзка с конкретни характеристики на престъпленията, но и от конкретни характеристики на подсъдимите – след 2017 г. на СпНС са подсъдни определен кръг престъпления, извършени от народни представители, съдии, прокурори, следователи и др.

С § 6 от ЗД на НПК се въвежда противоречие с възприетия досега принцип, като юрисдикцията на СпНС се разширява и вече включва делата, по които компетентен е прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник. Доколкото по § 2 този прокурор е компетентен да извършва разследване на всички престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, изводът е, че за всички престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, компетентен ще бъде СпНС. Когато обаче законодателят определя подсъдността единствено с оглед качеството на подсъдимия „главен прокурор“ или „заместник на главния прокурор“, всяка илюзия за предметна специализация на СпНС бива елиминирана. Той се превръща в извънреден съд, а с това се компрометира и независимостта на съдебния контрол над действията на прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник.

5. Пренебрегване на принципа за приемане на законите след обществено обсъждане. Приетият от 44-то Народно събрание ЗД на НПК съдържа трета поредна различна идея на управляващото мнозинство за решаване на проблема с липсата на ефективно разследване срещу действащ главен прокурор. На 14 юни 2019 г. Министерството на правосъдието оповести Законопроект за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс и на Закона за съдебната власт, в който беше предложен особен ред за отстраняване от длъжност и за разследване срещу главния прокурор и председателите на двете върховни съдилища. През септември 2019 г. Министерството на правосъдието

поиска становище от Венецианската комисия по този законопроект. На 6 декември 2019 г. стана известно, че предстои приемането на критично становище по питането. На следващия ден (7 декември 2019 г.) правителството проведе извънредно заседание и оповести нов Законопроект за допълнение на НПК, който предвиди при данни за престъпления, извършени от главния прокурор или неговите заместници, разследването да се повери на прокурора, който завежда „инспектората на прокуратурата“, и бяха добавени особени правила за воденето на досъдебното производство в тези случаи. На 2 септември 2020 г. в Народното събрание беше внесен проект за т. нар. „нова“ конституция, който не предложи изрично решение на проблема, и на това основание по него се получи отново критично становище от Венецианската комисия.

На 3 декември 2020 г. група депутати от управляващото мнозинство внесе в Народното събрание Законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (№ 154-01-110), въз основа на който беше приет и настоящият закон. Само шест седмици след внасянето на законопроекта част от вносителите предложиха сериозна промяна на своята първоначална концепция.

При законопроекта от юни 2019 г., както и при проекта за „нова“ конституция, становището на Венецианската комисия беше търсено преди да бъде проведено задълбочено обсъждане със заинтересованите страни вътре в страната. Поради сложността на въпроса, неговата историческа обремененост и зададената в Конституцията институционална рамка, концепцията на управляващото мнозинство все още не е избистрена, то няма ясно виждане как да се гарантира ефективността на разследването срещу действащ главен прокурор или неговите заместници и работата на експертно ниво трябва да продължи.

Уважаеми народни представители,

Липсата на ефективно разследване на престъпления - особено в хипотезите, когато в тях са замесени влиятелни частни лица или лица на отговорни държавни длъжности, представлява най-важното предизвикателство пред върховенството на правото у нас към момента. То уврежда правата на българските граждани и тяхното доверие както в националната правосъдна система, така и в органите на представителната демокрация. Заради липсата на ефективни разследвания за престъпленията по високите етажи на властта, България е обект на специално наблюдение както в рамките на Съвета на Европа, така и в рамките на Европейския съюз.

Решение на този проблем трябва да бъде намерено. То може да бъде ефективно и трайно само ако се основава на обществено обсъждане и открит диалог с професионалната и експертна общност в страната, като при това не се допуска отстъпление от вече утвърдените конституционни ценности за равенство на гражданите пред закона, автономност на прокурорите и независимост на съда.

По изложените мотиви упражнявам правото си по чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България да върна за ново обсъждане в Народното събрание Закона за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, приет от 44-то Народно събрание на 29 януари 2021 г., като го оспорвам в неговата цялост.

РУМЕН РАДЕВ

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

✓ Борисов хвали страната като инвестиционна дестинация пред австрийския бизнес

България има много предимства като инвестиционна дестинация и ще продължим да водим целенасочена политика в това отношение. Това заяви премиерът Бойко Борисов в рамките на срещата си вчера с посланика на Австрия Андреа Вике и с представители на австрийския бизнес у нас.

Като изключителен позитив премиерът е посочил присъединяването на страната ни към Банковия съюз и към Валутния механизъм 2, което гарантира прозрачност на финансите. "Мисля, че в България управляваме пандемията по най-добрия начин в Европа и вашите фирми не могат да кажат, че работят в пандемична обстановка", изтъкна Борисов, като обърна внимание на гъвкавостта, която се проявява по отношение на мерките, така че бизнесът възможно най-малко да усети кризата, породена от пандемията.

Министър-председателят специално акцентира върху образованието като ключов приоритет на правителството. "Двойно увеличихме учителските заплати, същото важи и за преподавателите в университетите. Това са милиарди повече. Над милиард инвестирахме в образователната инфраструктура. Действително много се направи и никога не е правено в тази сфера толкова, колкото направи това правителство", каза Борисов.

В рамките на срещата беше поставен акцент върху развитието на икономическите отношения между България и Австрия. За техния потенциал е показателен както стокообменът през изминалата година, който надхвърля 1 млрд. евро, така и внушителният обем на австрийски инвестиции в България. Австрия е на второ място по размер на преки чуждестранни инвестиции у нас, като над 350 австрийски фирми развиват дейност в нашата страна.

По време на срещата бяха обсъдени резултатите от допитване до австрийските инвеститори в България, осъществено по инициатива на Търговския отдел на австрийско посолство в София, който по същество е Стопанската камара на Австрия в България. Резултатите от допитването бяха представени от ръководителя на Търговския отдел на австрийско посолство Улрике Щрака. Данните отразяват предизвикателствата пред австрийските инвеститори в контекста на пандемията, под чието негативно влияние премина почти цялата 2020 година. Като водещ приоритет в ситуацията на световна криза австрийският бизнес в България посочва предвидимата икономическа политика.

Резултатите от допитването показват още, че 60 от 94 компании са успели да не съкращават служители в пандемията, като част от компаниите са се възползвали и от социално-икономическите мерки на правителството. За 65 от анкетираните компании по-нататъшните инвестиционни планове не са или почти не са променени поради пандемията. Допитването

показва също така разбирането на инвеститорите, че подобряването на инфраструктурата в България е ключова за бизнесклимата в страната ни.

Друга важна за инвеститорите тема е свързана с пазара на труда и недостига на квалифицирани работници. Почти половината от анкетираните австрийски фирми у нас смятат, че влиянието на кризата върху бизнеса заради пандемията от COVID-19 ще се усеща до 2022 година.

✓ **Захариева: Надявам се при тези избори да има почтена кампания на идеи**

Надявам се при тези избори да има почтена кампания на идеи. Това заяви в ефира на [Нова телевизия](#) вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева.

"Надявам се да не отблъснем хората да гласуват. Нека направим такава кампания от тези, които декларират висока избирателна активност, така че да не отблъскваме хората от политиката", каза още тя. Вицепремиерът подчерта, че не се работи лесно в коалиция, но трябва да се учи коалиционната култура.

Захариева коментира и случая със загиналия на връх К2 български алпинист Атанас Скатов, като посочи, че оказват пълно съдействие на близките му. "Много е важно да се установи причината за инцидента. Нека да се направи обективно разследване, за да не случват повече такива неща", каза тя и добави, че от външно министерство също са получили документите, в които пише, че причината е скъсано въже.

Министърът на външните работи коментира и изказването на сръбския професор Драган Симеонович, в което се посочва, че българите са зверове. "След като разбрахме какво е казал професор Драган Симеунович, извикахме посланика на Сърбия в Министерство на външните работи. Попитахме какво се случва. Наистина имаме добри отношения със Сърбия. Посланикът обясни, че Симеунович не е част от Правителствена академия за национална сигурност. След няколко дни и професорът уточни, че няма предвид всички българи и че изказването му било изтълкувано неправилно", заяви тя.

На въпрос не е ли оставена темата за Република Северна Македония на ВМРО, Захариева посочи: "Ние сме коалиционни партньори. Разбира се, че имаме детайли и различия по някои теми. По темата за Република Северна Македония имаме решение на парламента, което е прието единодушно. Със сигурност има обтягане на отношенията в момента, нещо, което на мен не ми харесва. Считам, че всички трябва да успокоим емоцията. Тогава, когато се водят преговори по чувствителни въпроси през медиите, а не на експертно и политическо ниво, се получава това. В един момент, дори да си готов да намериш решение и да направил компромис, когато месеци наред си се клел, какво няма да направиш, после е много трудно".

Външният ни министър коментира и думите на Зоран Заев, който нарече позицията на България относно македоно-българските отношения "безпринципна". "Това е пореден пример, че трябва да бъдем по-умерени в използването на епитети. А много ли е принципно да възпитаваш поколение след поколение на омраза към съседна държава? Много ли принципно да се опитваш да изкривиш позицията на България? Не може в 21 век да има подобен вид дискриминация", категорична е Захариева. И уточни, че страната ни иска Република Северна Македония да влезе в ЕС.

✓ **България е сред лидерите в ЕС по дял на жените в науката и инженерството**

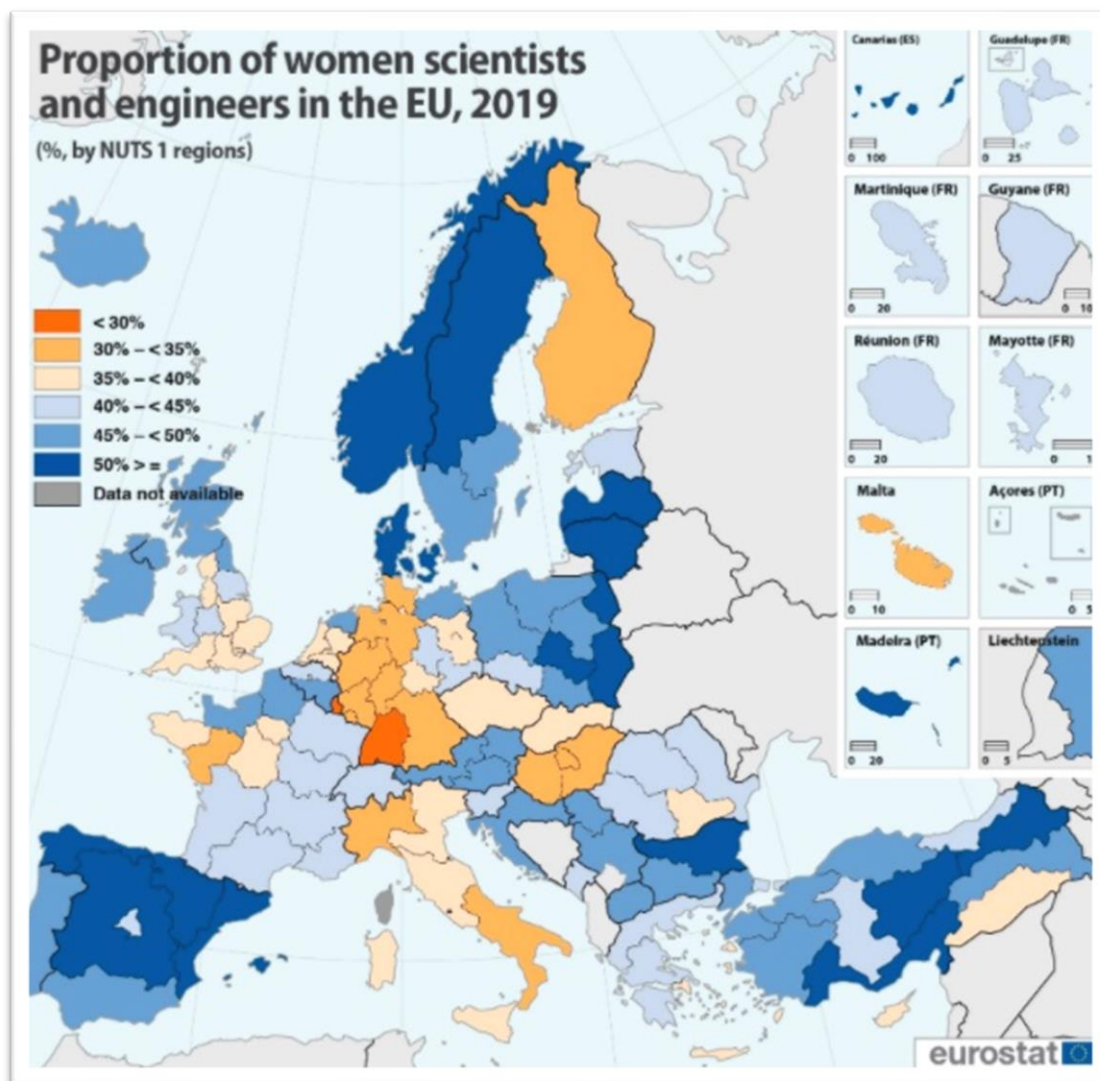
България се нарежда на първите места в ЕС по дял на жените в сферата на науката и инженерството, показват данните на европейската статистическа служба Евростат по случай днешния Международен ден на жените и момичетата в науката.

Според данните за 2019 г. в страната ни са работели 210,4 хил. души в сферата на науката и инженерството, като разпределението по пол е равномерно - 105,5 хил. жени срещу 104,9 хил. мъже.

За Европейският съюз като цяло делът на жените в сектора е 41%. – 6,3 млн. жени срещу 9,1 млн. мъже.

Делът на жените в науката и инженерството е най-голям в Литва – 55%, а най-малък в Люксембург – 28%.

Разпределението по пол в ЕС е най-равномерно в сектора на услугите, където жените заемат 46% от позициите. Делът на заетите от жени работни места е най-нисък в производствения сектор – 21%.

Пълните резултати може да видите [ТУК](#).

✓ Нови 151 милионери в България за миналата година

Броят на банковите депозити на физически лица и нетърговски организации, в които се съхраняват над 1 млн. лв., е нараснал с 151 през 2020 г. Техният брой е вече 1180, като в тях общо се съхраняват над 3 млрд. лв., с 529 млн. лв. повече, отколкото в края на 2019 година, показват отчетните данни на БНБ.

В същото време банковите сметки, в които се съхраняват по-малко от 1000 лв. се е понижил драстично – с цели 423 500, а съхраняваните в тях средства спадат с 28 млн. лв. Въпреки това този тип депозити остават най-многобройни у нас – цели 5,4 млн. броя, показват данните на БНБ за 2020 г., като средната сума във всеки един от тях е 166 лв.

Най-много средства обаче се съхраняват в сметки на стойност между 50 хил. и 100 хил., в които има сумарно над 10 млрд. лв. Броят на този тип депозити е малко под 150 000.

Броят на депозитите, които не са гарантирани от държавата – на стойност над 196 000 лв. – е около 16,5 хил., като в тях се държат общо малко над 8 млрд. лв., тоест около 13% от всички 61 млрд. лв. депозити на българските домакинства в банките. Тази сума се увеличава през последната 1 година с над 1 млрд. лв. или 14%. Всички останали депозити - на обща стойност от 53 млрд. лв. - нарастват с 9% на годишна база.

Доста по-различно е съотношението при компаниите. Фирмите в България, които държат поне 1 млн. лв. на депозит са над 4000, като общата сума на авоарите им в банковата система възлиза на 15,3 млрд. лв., тоест средно по 3,7 млн. лв. на всяка. Броят на „милионерските“ компании се е увеличил през 2020 г. с 262. Още по-голям е ръстът на компаниите, които държат между 500 хил. и 1 млн. лв. в банка – те нарастват с 30% до 1215. Сметките на фирми, с авоари по-малко от 1000 лв. се понижават с повече от 30 хил. броя, а на тези с между 1000 и 2500 лв. – с 622.

✓ ДЗИ придобива пенсионния и животозастрахователен бизнес на NN в България

ДЗИ Животозастраховане, част от белгийската банково-застрахователна група КВС Груп, ще придобие животозастрахователния и пенсионноосигурителния бизнес на NN в България, предаде [bTV](#). Цената на сделката все още не е оповестена публично.

NN Group оперира в България от 2001 г., като базираната в Нидерландия компания предоставя пенсионноосигурителни и животозастрахователни решения на своите 400 хил. индивидуални и 400 корпоративни клиенти.

„Тази сделка предоставя на нашите над 1,8 милиона клиенти достъп до пенсионно осигуряване и допълнителни възможности за животозастраховане в допълнение към широката ни гама от стабилни, сигурни и напълно интегрирани финансови решения. Разширяването на дейността ни в България, използвайки компетентността и динамиката на ОББ и ДЗИ и предлагането на общи продукти и услуги, ще ни помогне да постигнем целите си, да диверсифицираме приходите си и да подсилим успеха си в бъдеще. Очаквам с нетърпение да заработим в сътрудничество с новите си служители и мениджърски състав и съм убеден, че заедно ще затвърдим лидерската си позиция в услуга на всички наши клиенти и други заинтересовани страни“, коментира в официално прессъобщение кьнтри мениджър на КВС Груп в България Петър Андронов.

Сделката подлежи на регулатори одобрения и се очаква да приключи в рамките на тази година.

✓ Ще може ли комисията „Фон дер Лайен“ да си върне доверието на европейците след поредицата от гафове?

Посещението на върховния представител на ЕС по външните работи Жозеп Борел в Русия се превърна в черешката на тортата в представянето на ръководената от Урсула фон дер Лайен Европейска комисия през последните няколко седмици, пише [Иън Уишхарт за Блумбърг](#).

Много евродепутати определиха визитата на главният дипломат на ЕС в Москва като пълен провал, като някои дори отсякоха, че Борел е бил унижен от руския външен министър Сергей Лавров и поискаха оставката му.

Дипломатическият неуспех идва на фона на проблемите с разпространението на ваксини срещу COVID-19 в блока и на гафа с изразената от ЕС готовност да активира член 16 от Протокола за Северна Ирландия, който на практика би поставил твърда граница с република Ирландия, за да блокира доставките на ваксини до Обединеното кралство. Брюксел бързо се отметна от тази заплаха, но щетите вече бяха нанесени. Това необмислено действие даде политическо предимство на Великобритания в отношенията ѝ с ЕС за първи път от началото на преговорите за Брекзит.

В европейските институции в Брюксел и в столиците на страните членки на ЕС все повече официални лица и експерти започват да се питат дали първата жена председател на Европейската комисия ще може да постави нещата под контрол и да насочи блока в правилната посока.

Двама дипломати са заявили пред Блумбърг, че след всичките проблеми от последните дни са гледали пресконференцията на Борел в Москва "с ръце на главата" в израз на възмущение и недоумение. Същите тези дипломати са казали, че Фон дер Лайен е изгубила доверието на някои правителства в ЕС и че то трудно може да бъде спечелено отново.

Днес председателят на ЕК се изправи пред гнева на депутатите в първа си поява пред Европейския парламент след злополучното посещение на Борел в Москва.

Тя заяви, че Комисията ще трябва да прецени „какви уроци могат да бъдат извлечени“ от закъсненията с ваксинацията и призна грешки по въпроса за Брекзит, за които „дълбоко съжалява“.

Депутатите, които имат властта да уволнят председателят на Европейската комисия и еврокомисарите, вече изразиха своето недоволство от последните събития, като повече от 70 от тях се подписаха под писмо с искане за оставката на Борел.

Несигурно бъдеще
Европейският съюз навлиза в ключов период, в който досегашният му най-силен лидер – германският канцлер Ангела Меркел, ще слезе от политическата сцена през септември. Френският президент Еманюел Макрон, който много определят като водещата фигура в ЕС след Меркел, е изправен пред избори през 2022 г. на фона на нарастващата подкрепа за крайнодесните в страната. Без никаква яснота за това кога нещата ще се върнат към нормалното и икономическото възстановяване от пандемията ще набере скорост, ЕС не може да си позволи много други грешни ходове.

Програмата за ваксинация на ЕС върви значително по-бавно от тази в САЩ и Великобритания, като критиките за това бяха насочени основно към Европейската комисия, която води преговорите с фармацевтичните компании. Макар че досега здравеопазването се разглеждаше като отговорност на националните правителства, лидерите на блока стигнаха до консенсус, че процесът по поръчването на ваксини трябва да бъде централизиран, за да могат да се гарантират доставките за по-малките страни.

„Факт е, че не сме там, където бихме искали да бъдем в битката си с вируса“, заяви днес Фон дер Лайен пред депутатите в Брюксел. „Закъсняхме с одобрението на препаратите, бяхме твърде големи оптимисти за производствения капацитет и може би твърде уверени, че доставките, които сме поръчали, ще пристигнат навреме“, отбеляза тя.

Въпреки критиките относно външната политика на ЕС и програмата за ваксинация на блока, Фон дер Лайен продължава да има доверие на Борел еврокомисаря по здравеопазването Стела Кириакидис, споделя с Блумбърг запознат източник. Меркел също изрази подкрепа за Комисията, като миналата седмица заяви пред репортери, че ЕС не е направил никакви грешки във стратегията си за ваксините.

Европейската комисия обаче добави масло към огъня на 29 януари, когато обяви, план, от който се отказа в рамките на няколко часа, да активира член от споразумението за Брекзит, за да блокира временно доставката на ваксини в Северна Ирландия.

Заигравайки се с една от най-чувствителните точки по споразумението за Брекзит, постигнато след 3 и половина години на мъчителни преговори, Комисията успя да обедини премиерите на Великобритания и Ирландия, както и различните фракции в Белфаст.

„В процеса на вземане на решения бяха допуснати грешки, за което дълбоко съжалявам. Мога да ви уверя, че моята Комисия ще направи всичко по силите си, за да защити мира на остров Ирландия“, каза днес Фон дер Лайен.

Председателят на Европейската комисия е застанала плътно зад желанието на Жозеп Борел да посети Москва – първата подобна визита от 2017 г. насам, споделят запознати източници.

Той обаче понесе множество критики за позитивните си коментари за руската ваксина „Спутник V“, която все още не е одобрена от регулаторите на ЕС, за това как бе въввлечен в дискусия за американската политика към Куба и най-вече за това, че не реагира на изказването на Лавров, който определи ЕС като „ненадежден партньор“. Той също така не успя да осигури среща с осъдения на три години и половина затвор опозиционер Алексей Навални – една от основните цели на посещението.

Борел, който се изправи пред Европейския парламент във вторник, заяви, че е бил наясно с рисковете, които визитата му е криела, но е решил да ги поеме.

Той представи ситуацията като възможност да бъде оценено желанието на Кремъл да работи конструктивно с ЕС. „Няма илюзии преди срещата. Сега съм още по-притеснен“, коментира той.

Задава ли се криза?

Визитата на Борел в Москва повдига много въпроси относно процеса на вземане на решения в ЕС, когато блокът и Комисията са изправени пред толкова много предизвикателства. Един представител на ЕС е заявил пред Блумбърг, че погледнати отделно, тези грешки могат да бъдат оправдани, но взети заедно, те рискуват да създадат картина на един Европейски съюз в криза.

Няма нищо нормално в 14-те месеца от встъпването в длъжност на комисията „Фон дер Лайен“. Обединеното кралство стана първата страна, напуснала блока по време на деветата седмица от нейното управление, а целият Европейски съюз продължава да е парализиран заради блокадите, свързани с пандемията от коронавируса.

Макар че лидерите на 27-те страни членки осъзнават факта, че Фон дер Лайен бе поставена в трудна ситуация от самото начало, тя трябва да успее да ги убеди, че може да постави нещата под контрол, преди двудневната им виртуална среща на върха в края на февруари.

✓ **Абсолютен рекорд на американските инвестиции в китайски компании. Въпреки търговската война**

Въпреки търговската война на предишния американски президент Доналд Тръмп срещу Китай и китайските технологични компании в САЩ, американските инвестиции в китайски дружества бележат абсолютен рекорд за последните 6 години, предаде Файненшъл таймс.

През миналата година китайските компании, които набират капитал през американските фондови борси, са събрали 19 млрд. долара. Това е най-високото им ниво за цялата история на тези отношения с изключение на годината, в която китайската платформа за онлайн търговия Alibaba се листна на борсата. Това беше през 2014 г. и тогава набраният капитал беше 25 млрд. долара.

Към края на 2020 г. общата сума, която американските инвеститори държат в китайски компании възлиза на повече от 1 трлн. долара. Това число е 5 пъти по-голямо от официалната правителствена информация по въпроса. Разминаването идва от там, че официалните източници считат регистрираните в офшорни зони китайски компании за островни. Така например дружеството на Alibaba, което е листнато на американската борса, е всъщност със седалище в Каймановите острови, поради което в данните излиза, че инвестициите не са в китайска, а в кайманска компания.

Обратното също е валидно. Наскоро листната в Шанхай компания Kuaishou - конкурент на приложението за споделяне на смешни клипчета TikTok – направи пазарна капитализация от 5.3 млрд. долара, най-вече благодарение на инвестициите на американски фондове от типа на Blackrock и Fidelity.

Според анализаторите новият президент Джо Байдън може да въведе санкции срещу Китай заради нарушаване на човешките права, но няма никакви сигнали, че ще ограничи потокът на инвестиции между двете страни.

✓ **Китайските търговски банки с лек спад на лошите кредити в края на 2020 г.**

Процентът на лошите кредити на китайските търговски банки леко е спаднал в края на четвъртото тримесечие на 2020 г., показват данни на банковия регулатор от този вторник, предава Радио Китай.

Коефициентът на необслужвани заеми на търговските банки възлиза на 1,84% в края на четвъртото тримесечие, което е с 0,12 процентни пункта повече от края на третото. Необслужваните кредити на търговски банки възлизат на 2,7 трилиона юана (418,4 милиарда долара).

Данните също така показват, че общите активи на китайската банкова индустрия са достигнали 319,7 трилиона юана в края на миналата година, което е с 10,1% повече в сравнение със същия период на предходната година.

Съотношението на капиталовата адекватност на заемодателите и коефициентът на покритие на резервите са съответно 14,7% и 184,5%.

Към края на четвъртото тримесечие непогасените заеми за малкия и микробизнес, отпуснати от банковия сектор, възлизат на 42,7 трилиона юана.

✓ **Възстановяването на световната търговия отново забавя темпото**

Възстановяването на световната търговия се очаква да се забави отново през първото тримесечие на 2021 г., тъй като пандемията от коронавирус ще продължи да се отразява негативно на туристическата индустрия. Това се казва в публикуван вчера доклад на Конференцията на ООН за търговия и развитие (UNCTAD), предаде Ройтерс.

Според доклада световната търговия се е свила с 9% през 2020 г.

„След като блокадите доведоха до съкращение на глобалната търговия с 15% през първата половина на миналата година, тя се възстанови през втората. Световната търговия се е възстановила с 8% през четвъртото тримесечие спрямо третото“, посочват от UNCTAD.

От организацията поясняват, че възстановяването се дължи най-вече на развиващите се страни и по-конкретно на тези в Източна Азия, като търговията със стоки от този регион е нараснала с 12% на годишна база през четвъртото тримесечие.

„Икономиките от Източна Азия водят възстановителния процес чрез силен ръст на износа и увеличение на световния си пазарен дял.“, отбелязват от UNCTAD, като добавят, че повечето промишлени сектори, с изключение на транспорта и енергетиката, са се възстановили през четвъртото тримесечие.

В доклада обаче се посочва, че търговията в сектора на услугите е останала на същите нива като през третото тримесечие. За първите три месеца на 2021 г. UNCTAD прогнозира спад с 1,5% на търговията със стоки спрямо предходното тримесечие, както и 7-процентово свиване на търговията с услуги.

✓ **Еврото остана над прага от 1,21 долара**

Курсът на евро днес остана над прага от 1,21 долара, информираха германски финансови издания.

В междубанковата търговия тази сутрин единната европейска валута се разменяше за 1,2130 долара.

Европейската централна банка определи вчера референтен курс на евро от 1,2127 долара.

✓ **Петролът поевтиня в ранната търговия в четвъртък**

Цените на петрола се понижиха в четвъртък, изтривайки част от печалбите натрупани през последните дни на фона на спекулациите, че силното представяне на пазара може да изкуши производителите като Саудитска Арабия да намалят съкращенията на добива, предаде Ройтерс.

Към 8:45 часа българско време цената на сорта Brent се понижи 0,38 долара, или 0,62%, до 61,09 долара за барел, докато американският лек суров петрол WTI поевтиня с 0,34 долара, или 0,58%, до 58,34 долара за барел.

Междувременно Енергийна информационна администрация на САЩ съобщи, че запасите от петрол в страната са паднали с 6,6 млн. барела до 469 млн барела – най-ниското ниво от март насам. Това е трета поредна седмица на спад. Анализаторите, анкетирани от Ройтерс, очакваха ръст от 985 хил. барела.

Според някои анализатори цените на петрола са поскъпнали твърде много през последните дни, което може да накара производителите да разширят добива.

„Въпреки че намериха подкрепа в понижението на запасите от суров петрол в САЩ, цените на петрола не можеха да удържат печалбите си на фона на очакването, че Саудитска Арабия може да отмени едностранното си решение да свие добива през февруари и март, а ОПЕК може да сигнализира за увеличение на производството по време на срещата си през арт“, заяви Стивън Инес от Аxi

Обявеното от Саудитска Арабия свиване на добива на петрол през февруари и март, което е допълнение към приетото от Организацията на страните износители на петрол и нейните съюзници съкращение на добива, ограничава предлагането и балансира световните пазари.

✓ **Европейските борси не намират единна посока**

Европейските акции записаха смесени резултати в ранната търговия в сряда на фона на финансовите отчети на банката Societe Generale и компанията контейнерен превоз Maersk, предаде Ройтерс

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши с 0,63 пункта, или 0,15%, до 411,05 пункта. Бенчмаркът е напреднал с 45% след срива от март 2020 г., като в момента е само на 5% под рекордното си ниво.

Немският показател DAX отчете спад от 14,06 пункта, или 0,1%, до 13 997,74 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 напредна с 15,16 пункта, или 0,23%, до 6 546,72 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 2,42 пункта, или 0,04%, до 5 689,12 пункта.

Акциите на френската банка Societe Generale скочиха с 3,53%, след като тя отчете по-добра от очакваното печалба през четвъртото тримесечие. От кредитора отчетоха нетна печалба от 470 млн. евро за последното тримесечие и загуба от 258 млн. евро за цялата 2020 г., като прогнозите на анализаторите бяха за нетна печалба от 252 млн. евро през последното тримесечие и загуба от 822 млн. за цялата година.

Цената на книгата на Maersk падна с 6,19%, след като отчете на най-големия превозвач на контейнери в света не отговори на очакванията на анализаторите. Компанията също така даде предпазлива прогноза за 2021 г.

Пазарите продължават да намират подкрепа в надеждата, че Конгресът на САЩ ще одобри предложенията от президента Джо Байдън пакет за стимулиране на икономиката в размер на 1,9 трлн. долара.

„Има оптимизъм, че САЩ приемат някакъв план от стимули, докато финансовите резултати на компаниите намекват за добро представяне в сезона на отчетите“, коментира Майкъл Хюсън от CMC Markets.

Акциите на германския индустриален гигант Thyssenkrupp скочиха с 8,05%, след като компанията повиши прогнозата си за годината на фона на ръст на търсенето.

Книжата на нидерландската банка ABN Amro поевтиняха с 2,76%, въпреки че тя отчете по-добра от очакваното нетна печалба за последното тримесечие.

Акциите на френската държавна енергийна компания EDF напреднаха с 1,74%, след като фирмата защити планираното си реструктуриране, известно като „Проект Херкулес“, въпреки разрастващия се спор между Франция и ЕС за бъдещето на компанията.

Нов рекорд за Nasdaq, спад на Dow и S&P 500

Американските борсови индекси регистрираха смесени резултати във вторник, като Dow Jones и S&P 500 прекратиха дългите си серии от ръстове, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 9,93 пункта, или 0,03%, до 31 375,83 пункта, записвайки първи спад от седем сесии насам. Широкообхватният измерител Standard & Poor's 500 отчете спад от 4,36 пункта, или 0,11%, до 3 911,23 пункта, слагайки край на шестдневната си печеливша серия. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq успя да се задържи в зелената зона, регистрирайки ръст от 20,06 пункта, или 0,14%, до 14 007,7 пункта. Това е първият случай, в който индексът преминава границата от 14 хил. пункта.

Инвеститорите показват предпазливост на фона на силното рали от последните дни, подкрепено от оптимизма около разпространението на ваксините и възстановяването на икономиката.

Циклични сектори, които се представиха особено добре през последните седмици, отчетоха най-големите загуби във вторник. Енергийният сектор запаса спад от 1,5%, а този на суровините също бе в червения сектор.

„Пазарът вече е взел предвид оптимизма около отварянето на икономиката, което може да държи стойностите високи в краткосрочен план. Това, което ме притеснява, е дали реалното представяне на икономиката ще оправдае очакванията.“, коментира Джей Джей Кинахан, главен пазарен стратег на TD Ameritrade.

Междувременно Bank of America заяви, че скоро може да има корекция на пазара, тъй като последните ръстове са сигнализиращи за прегряване.

Законодателите във Вашингтон изглежда се приближават до нов пакет за стимулиране на икономиката. Демократите в представителите представи подробности по предложението си за стимули, което предвижда директни еднократни плащания от 1400 долара за повечето американци.

Във вторник президентът на САЩ Джо Байдън се срещна с финансовия министър Джанет Йелън, както и с главни изпълнителни директори на някои от най-големите компании в страната в Овалния кабинет, за да дискутират спасителния план в размер на 1,9 трлн. долара и перспективите пред икономиката на страната

Главният изпълнителен директор на Johnson & Johnson Алекс Горски заяви пред Си Ен Би Си, че може през идните години да е необходимо хората да се ваксинират срещу COVID-19 всяка година, подобно на ваксините срещу сезонен грип.

Ръст на борсите в Азия

Основните индекси на водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион на фона на данните за потребителските цени в Китай.

Китайската национална статистическа служба съобщи, че индексът потребителските цени (CPI) е спаднал с 0,3% на годишна основа през януари. През декември 2020 г. CPI отчете положителна динамика и нарасна с 0,2% спрямо същия месец на предходната година.

На този фон в континентален Китай индексът Shanghai Composite отчете ръст от 51,6 пункта, или 1,43%, до 3 655,09 пункта, докато по-малкият измерител Shenzhen Composite напредна с 42,3 пункта, или 1,75%, до 2 460,54 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се повиши с 562,53 пункта, или 1,91%, до 30 038,72 пункта.

Водещият индекс на Токийската фондова борса Nikkei 225 се повиши със 57 пункта, или 0,19%, до 29 562,93 пункта.

В Южна Корея бенчмаркът Kospi регистрира ръст от 15,91 пункта, или 0,52%, до 3 100,58 пункта.

Австралийският измерител ASX200 напредна с 35,7 пункта, или 0,52%, до 6 856,9 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете спад от 0,77 пункта, или 0,16%, до 495,53 пункта. BGBX40 се понижи с 0,24 пункта, или 0,22%, до 110,65 пункта. BGTR30 изтри 1,90 пункта от стойността си, или 0,35%, достигайки ниво от 536,56 пункта. BGREIT регистрира спад от 0,17 пункта, или 0,12%, до 143,39 пункта.

Cross.bg

✓ Депутатите обсъждат промени в Закона за защита на конкуренцията

Народното събрание ще обсъди окончателните промени в Закона за защита на конкуренцията, които предвиждат участник в картел, който ефективно съдейства за разкриване на картелно споразумение, да може да се освобождава от санкции или да търпи занижени глоби.

Основните изменения в закона за защита на конкуренцията предвиждат и съществено разширяване на правомощията на ресорната държавна комисия, като тя ще има право за разследване и взимане на решение, включително осигуряване на достъп до всяка информация, която касае проверяваното юридическо лице. Предвидено е въвеждане на внезапни проверки на купувачи на храни и селскостопански продукти при съмнение за нелоялна търговска практика.

В програмата на Народното събрание са и окончателните промени в Закона за концесиите. Депутатите ще решават дали инфраструктурни военни обекти да могат да се отдават на концесия. Промените в закона обаче остават под въпрос, след като между двете четения от ГЕРБ внесеха законопроект, с който оспорват предложенията на Министерски съвет и предлагат отмяна на текстовете.

Против възможността инфраструктурни обекти в „областите отбрана и сигурност“, в които попадат и военните летища, да се отдават на концесия се обявиха и от БСП, и от ДПС.

✓ Бюджетната комисия разглежда прекратяване на запорите върху помощи от държавата

Прекратяване на запорите върху помощи от държавата по време на пандемията и отлагане на новия механизъм за такса "смет" ще разгледа парламентарната бюджетна комисия. На второ четене членовете на комисията ще обсъдят промените в Закона за мерките и действията по време на извънредно положение, с които се променят редица други закони. Един от тях е Законът за хазарта.

След като на първо четене депутатите и в планарната зала одобриха държавния монопол върху хазартната игра кено, на второ четене в Закона за мерките и действията по време на извънредно положение бюджетната комисия ще се фокусира върху акценти, предложени от Сдружението на общините. Председателят му Силвия Георгиева заяви:

"Въвеждането на такса "битови отпадъци" на количество да бъде обвързано с излизане на официалния доклад от преброяването. Т.е. да не се заковават конкретни дати, а с 12 или 18-месечен срок, на този срок за въвеждане да обвържем с преброяването".

В предложението на председателя на бюджетната комисия Менда Стоянова срокът е 2 години след обявяването на резултатите от преброяването, което беше отложено от февруари за септември тази година заради пандемията.

И още - депутати от ГЕРБ припознаха предложението на омбудсмана Диана Ковачева - да отпадне запорът върху сметките при получаване на държавни помощи по време на пандемията, защото, както заяви Диана Ковачева, "когато бъдат получени от гражданите, които имат запови моментално се превеждат от банките към частни съдебни изпълнители и фактически хората изобщо не могат да ползват тези пари".

✓ 165 г. читалищно дело в България

Днес се навършват 165 години читалищно дело в България. На този ден през 1865 година в Свищов е основавано първото българско народно читалище по инициатива на учителя Емануил Васкидович, Георги Владикин, Христати Филчов и Димитър Начович.

В него е учреден първият български музей, първата обществена библиотека с дарение от 800 тома книги на различни езици, създаден е първият български хор за многогласно пеене.

✓ Отлив от желаещи за членове на секционни комисии

Отлив от желаещи за членове на секционни комисии отчитат в някои райони на страната. Причината - коронавируса и неизвестните около организацията на вота.

Дългогодишни членове на комисии са в дилема и по другата дискутирана тема - дали да се ваксинират преди вота и дали въобще ще има време за това.

На 4 април ще гласуваме, за да подредим следващия парламент, но ще има ли кой да ни дава бюлетината и после да брои гласовете?

"Някои казват ние няма да участваме в тези избори, ако не сме ваксинирани и противоположното мнение - ние няма да участваме, ако ни задължат да се ваксинираме. В моя район имаме около 100 секции, значи ние трябва да осигурим поне по трима. Много хора се притесняват чисто за здравето си - това е проблемът на отлива", коментира Костадин Беларев от БСП в Пловдив.

Ще мислим във вариант СИК въобще да нямат досег с други хора, каза Велин Жеков, председател на Районна избирателна комисия във Варна.

Трудно би било повечето членове на СИК да са вече преболедували COVID-19, смята Иван Кърчев, който от 11 години участва в правенето на избори в Пловдив. По думите му здравният статус на едно лице представлява лични данни.

"Хора, които са преболедували, но не са били членове на СИК до този момент много трудно ще се хванат да осъществяват тази дейност, тъй като тя си е много специфична", коментира Кольо Николов - заместник-председател на СИК в Бургас.

Възможни ли са струпвания на хора? По закон в секцията могат да присъстват застъпници.

"Ако в Централната избирателна комисия имаме регистрирани 20 партии и всяка упражни своето право да излъчи представител или застъпник, то тогава в едно помещение ще имаме 40 застъпници или представители на партии", каза Иван Кърчев - член на Районна избирателна комисия в Пловдив.

И като се добавят наблюдателите и членовете на комисията броят на хората в една секция може да достигне около 50 души.

Според Кольо Николов проблем ще има и на местата, където се предават материалите, където ще има струпване на голямо количество хора.

Сега очакванията са насочени към здравния протокол - той да регламентира събирането на хора.

✓ Чувствително застудяване в петък

Днес минималните температури ще бъдат между 3° и 11°, максималните - от 8° до 18°. Ще преобладава облачно време, с превалявания от дъжд, който до вечерта и през нощта, със започващото застудяване, по високите полета на Западна България ще премине в сняг, но очакванията са бързо да спре.

Ще бъде много ветровито. Предупреждение от първа степен, код жълто, за опасно силни пориви, със скорост на места до 90 км/ч, е в сила в цялата страна. Още преди обяд вятърът в Западна България ще започне да се ориентира от северозапад, но през по-голямата част на деня в Югоизточна България ще остане от юг-югозапад.

Много ветровито ще бъде и в планините, където ще духа силен, временно бурен югозападен вятър, който след обяд в масивите от Западна България ще се ориентира от северозапад. Облачността ще е значителна. Ще има и валежи, като границата между дъжд и сняг ще е на около 1600 метра. Максималната температура на 1200 метра ще е около 7°, на 2000 метра - минус 1°. Опасността от лавини извън ски зоните в курортите остава много висока.

В петък, валежите навсякъде ще спрат, а облачността ще се разкъса, но ще остане ветровито и студено. В събота вятърът ще отслабне. Облачността ще е променлива, почти без валежи. В неделя ще бъде облачно, със слаби превалявания от сняг главно в Южна България. Температурите в почти цялата страна, дори и през деня, ще се задържат под нулата.

✓ Великобритания въвежда по-строги мерки при влизане от 15 февруари

В допълнение към действащите в момента мерки срещу коронавируса от 15 февруари 2021 г. Великобритания въвежда по-строги изисквания за влизащите в страната, сред които в някои случаи и карантиниране в хотел.

По информация на посолството ни в Лондон от понеделник всички пристигащи във Великобритания от страните в т.нар. червен списък (публикуван тук: <https://www.gov.uk/guidance/transport-measures-to-protect-the-uk-from-variant-strains-of-covid-19#travel-bans-to-the-uk-banned-countries>) трябва да са под карантина в одобрен от правителството хотел за 10 дни. Пристигащите в Шотландия, включително и от България, също трябва да се изолират в хотел за 10 дни, като изключение ще се прилага само за пристигащите от Ирландия.

От 15 февруари 2021 г. британското правителство планира и въвеждане на задължение пристигащите в Англия граждани да направят 2 теста за Covid-19 - на втория и на осмия ден от карантината. Резервациите за хотел и за тестове за COVID-19 ще се правят чрез специален онлайн портал. Очаква се промяна във формуляра Public Health Passenger Locator Form, в който ще се въвежда информация във връзка с изпълнението на новите мерки (тестове и карантина в хотел).

Информацията относно резервацията в карантинни хотели и тестове ще бъде публикувана допълнително. Препоръчваме пътуващите редовно да следят за актуална информация на британския правителствен сайт www.gov.uk.

Припомняме, че към настоящия момент няма забрана за влизане във Великобритания спрямо пътуващите от България. Всички пътници, пристигащи във Великобритания, са длъжни да предоставят данни за своето пътуване чрез попълване на Passenger Locator Form (наличен на следната уеб страница - <https://www.gov.uk/provide-journey-contact-details-before-travel-uk>). Освен това те трябва да представят доказателство за отрицателен резултат от тест за Covid-19, направен до 72 часа (3 дни) преди тяхното заминаване, както и да се подложат на 10-дневна карантина.

При необходимост от съдействие българските граждани могат да се обръщат към българското посолство в Лондон на следните телефонни номера: +44 20 7581 3144; +44 20 7584 9400, +44 20 75893763. Сигнали може да се подават и на имейл адресите на българското посолство в Обединеното кралство: consular@bulgarianembassy.org.uk, ambass.office@bgembassy.plus.com, ambass.office@bulgarianembassy.org.uk

✓ Темы и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Денят започва“

- За огромен ров под колоните на АМ Струма край Мало Бучино сигнализираха граждани - опасно ли е съоръжението и как Агенция "Пътна инфраструктура" започна бързо укрепване на участъка - на живо;
- Как се спазват мерките в градския транспорт и възможно ли е да бъдат осигурени допълнителни автобуси, за да се избегне струпване на пътници;
- Образователни въпроси - между подготовката на учениците, външното оценяване и допитването до родителите за антигенни тестове на учениците - позицията на МОН;
- Предизборни сценарии и политически ходове - за възможните коалиции и организацията за парламентарния вот;
- Прогнозите за здравната система на прага на третата вълна - епидемиологът проф. Мира Кожухарова;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Дрогиран с три вида наркотици и без книжка! Как мъж се врязва в спирка, рани човек и избяга от мястото на инцидента?;
- Говори Валери Симеонов: Защо ще се яви на избори с Веселин Марешки? И какво стои зад неочаквания политически съюз?;
- Опасно близо до критичната точка на пандемията. Гост - математикът на щаба проф. Николай Витанов;
- Ров под пътя. Има ли опасност да пропаднат колони на автомагистрала „Струма“?;
- На живо: Среднощни дрифтове тормозят пловдивчани. Ще има ли наказани?;
- Как ще бъдат тествани децата в училищата и градините? И защо темата раздели родителите?;
- На живо: Кой са копачите на криптовалута, крали поголовно ток в Чирпан?;
- Внимание - отрова! Кой поставя смъртоносни примамки за животни и защитени птици край Черноморец?;
- Край на цветните татуировки. Ще забрани ли ЕК боите за кожа заради здравни рискове? И коя е най-татуираната българка? Отговорите - в "На твоя страна";
- Крум, Омуртаг и Пресиян - показваме ви най-новите локомотиви на БДЖ с имена на български ханове.

✓ Преглед на печата

в. 24 часа - Рекорд от милионери в кризата;

в. 24 часа - 10 стъпки, за да сте анонимен в интернет и да не ви следят роботите;

в. Монитор - Откраднаха ток колкото страната харчи за ден;

в. Монитор - Поръчват още над 3 млн. дози от ваксините на Пфайзер и Модерна;

в. Монитор - Депутатите приеха промени в Административно-процесуалния кодекс: Без нецензурни думи, обиди и заплахи в жалбите до съда;

в. Телеграф - 130 000 сливат Трети март с уикенда;

в. Труд - Екобомба цъка в колите на ток;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Има за кметове от всички партии, обеща Борисов и раздаде 8,7 млн. лв.;

в. 24 часа - Вземаме 460 000 дози от "Модерна" заради намалените доставки от "АстраЗенека";

- в. Труд - Изплащат пет вида втора пенсия;
- в. Труд - 40 "копачки" за биткойни крадат ток;
- в. Труд - Обновяват част от Северната дъга на Околовръстното;

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Ана Кочева, професор в Института за български език при БАН: От Скопие са наети сериозни лобистки фирми да захранват нашите партньори в ЕС с фантазии;
- В. Монитор - Методи Савов, бивш алпинист: На планината не ѝ пука дали я обичаш или я мразиш;
- в. Телеграф - Петко Тотев, председател на Българската федерация по катерене и по алпинизъм: Агенцията постави алпинистите в смъртен риск;
- в. Труд - Ивайло Илиев, шеф на Съюза за защита на длъжниците "Солидарност", пред "Труд": Преследват живи хора заради дългове на мъртъвци;

Водещи анализи

- в. 24 часа - Ходът на Радев засили Манолова и ерозира ДБ;
- в. Монитор - Електромерът - порта в полето;
- в. Телеграф - Кривото огледало на родителите;
- в. Телеграф - Децата не са стадо;
- в. Труд - С чужда пита помен - рецепта за успех на изборите;
- в. Труд - Истерията по електромобилите - спорни ползи, безспорни вреди.

✓ Предстоящи събития в страната на 11 февруари

София

- От 09.00 ч. ще се проведе заседание на Народното събрание.
- От 11.00 ч. в Гербовата зала на „Дондуков“ 2 президентът Румен Радев ще връчи държавни отличия на изтъкнати българи за значимите им заслуги в областта на дипломатията, медицината, науката и културата.
- От 10.00 ч. в Гранитна зала в Министерския съвет ще се проведе брифинг за разпространението на COVID-19 у нас.
- От 10.00 ч. ще се проведе онлайн заседание на Столичния общински съвет.
- От 10.00 часа в Централната изборителна комисия Коалиция „БСП за България“ ще внесе документи за участие в парламентарните избори за 45-то Народно събрание.
- От 11.00 ч. в експозицията на Националния политехнически музей ще бъде открита гостуваща изложба под общото наименование „Пороците“.
- От 14.00 ч. в „Зала 4“ в сградата на Народното събрание ще се проведе пресконференция на Централната изборителна комисия.
- От 14.00 ч. в зала 456 на Народното събрание ще се проведе заседание на Комисията по енергетика.
- От 14.30 ч. в зала 142 на Народното събрание ще се проведе заседание на Комисията по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите.
- От 14.30 ч. в зала 130 на Народното събрание ще се проведе заседание на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред.
- От 18.00 ч. в Националният археологически институт с музей при Българската академия на науките (НАИМ при БАН) ще бъде представена четиринадесетата национална археологическа изложба „Българска археология 2020“.
- От 19.30 ч. в Нов театър - НДК ще се играе постановката „Антихрист“.

Враца

- От 19.00 ч. в камерната зала на ДКТ ще се състои представлението "Извън контрол".

Добрич

- От 10.00 ч. във „Фейсбук“ страницата на Областен информационен център-Добрич ще се проведе уебинар за популяризиране на мерките на Програма за морско дело и рибарство 2014-2022 г. за подкрепа на пострадалите от пандемията.
- От 14.00 ч. във "Фейсбук" страницата на Младежки център - Добрич ще се състои събитието „Какво е асана?“.
- От 16.00 ч. ще се проведе онлайн публично обсъждане на проектобюджета на Община Добрич.

Разград

- От 15.00 ч. на ул. „Тутракан“ 4 министърът на труда и социалната политика Деница Сачева ще даде кратък брифинг за медиите.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.